Heritage Revivals

HeRe

Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Educaţie, Ştiinţă şi Cultură

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Comisia Naţională a României pentru UNESCO

Romanian National Commission for UNESCO

Heritage for Peace

București 2019

Prof. Dr. Ani Matei, Secretar - General al Comisiei Naționale a României pentru UNESCO

Angajamentul nostru de a promova dimensiunea culturală incontestabilă a dezvoltării durabile

Problematica patrimoniului mondial pe cale de dispariție este încă o problemă de actualitate, atât în opinia publică, cât și pe agenda ONU, UNESCO și a altor organizații preocupate de dezvoltarea educației, științei și culturii, precum și de protejarea și conservarea moștenirii culturale și naturale a umanității, în conformitate cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale celui de-al treilea mileniu formulate de ONU.

Cu scopul dezbaterii și diseminării bunelor practici în ceea ce privește protejarea și conservarea patrimoniului cultural și natural, proiectul internațional „HeRe – Heritage Revivals – Heritage for Peace" s-a bucurat de un mare interes atât din partea reprezentanților statelor membre UNESCO, cât și din partea Organizației înseși.

Cadrul conceptual general este determinat de Convenția Patrimoniului Mondial din 1972, precum și de alte convenții cheie pentru conservarea patrimoniului: Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, Convenția din 1970 privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului de proprietate ilicite a bunurilor culturale. Timp de aproape 5 decenii, UNESCO, prin Convenția privind Patrimoniul Mondial și celelalte convenții culturale, și-a asumat ca obiectiv sprijinirea și direcționarea eforturilor statelor membre de a-și evidenția și proteja patrimoniul cultural și natural.

Această misiune onorabilă a adus Organizației un prestigiu recunoscut în unanimitate de întreaga umanitate, un prestigiu care se consolidează zi de zi și impune noi forme de acțiune, astfel încât multiplele și diferitele aspecte ridicate de protecția și conservarea siturilor de patrimoniu să-și găsească o soluție imediată.

Sub coordonarea Centrului Patrimoniului Mondial UNESCO și prin participarea statelor membre, a fost proiectat și operaționalizat un angrenaj de acțiune complex, care include instrumente specifice, unice, prin care Organizația poate detecta pericolele și interveni.

În contextul descris pe scurt aici trebuie să includem și problematica complexă a Patrimoniului Mondial în Pericol. Înscrisă pe agenda prioritară UNESCO încă din 1972, include și definește „pericolele constatate" și „pericolele potențiale", atât pentru proprietățile culturale, cât și pentru cele naturale. Criteriile și modalitățile cu care operează Centrul Patrimoniului Mondial evoluează constant, adaptându-se continuu la diversitatea și complexitatea factorilor sociali, naturali și de alte tipuri.

Protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, este înscrisă și devine un element definitoriu al culturii păcii, al dezvoltării umanității. Dezvoltarea durabilă este determinată indisolubil de amplificarea acțiunilor umane, sociale, economice și politice, orientate în această direcție.

Reuniunea internațională a părților interesate de Patrimoniul Mondial în Pericol, organizată de către Comisia Națională a României pentru UNESCO la București, este integrată în contextul declarat și este destinată să contribuie la amplificarea acțiunii de protecție, la o mai bună și mai profundă înțelegere în sferele guvernamentale și sociale ale importanței și modalităților de acțiune pentru reducerea și evitarea pericolelor care afectează sau pot afecta Patrimoniul Mondial.

Spre o conservare sporită a patrimoniului nostru comun

Dr. Mechtild Rössler,
Director al Centrului
Patrimoniului Mondial UNESCO

Protecția Patrimoniului Mondial este în fruntea dezbaterilor la nivel global și aș dori să mulțumesc Comisiei Naționale Române pentru inițiativa Heritage Revivals – Heritage for Peace. Comitetul Patrimoniului Mondial a fost recunoscător pentru acest proiect care vizează Lista Patrimoniului Mondial în Pericol la ultima sesiune din iunie/iulie 2019 de la Baku (Azerbaidjan).

După cum știți, Convenția privind Patrimoniul Mondial este instrumentul cheie în conservarea patrimoniului global, care acoperă atât patrimoniul natural, cât și pe cel cultural. Pentru a fi înscrise pe Lista Patrimoniului Mondial, siturile trebuie să aibă o valoare universală excepțională (OUV): adică să îndeplinească cel puțin unul dintr-un set de 10 criterii, împreună cu satisfacerea condițiilor de autenticitate și/sau integritate, beneficiind, în plus, de un cadru de protecție și management adecvat.

Convenția privind Patrimoniul Mondial a fost creată în urmă cu aproape 50 de ani pentru protecția patrimoniului cultural și natural de o asemenea valoare. Cu toate acestea, la nivel global, se poate spune cu ușurință că fiecare proprietate a Patrimoniului Mondial se confruntă acum cu amenințări, fie că este vorba de proiecte de dezvoltare necorespunzătoare, impactul schimbărilor climatice sau lipsa pregătirii pentru riscuri, deficiențe de gestionare, supra-turism, extrageri de resurse și multe altele. Există, de asemenea, o serie de situații conflictuale care afectează foarte mult proprietățile Patrimoniului Mondial. O altă amenințare majoră pentru moștenirea noastră, și poate cea mai gravă, este lipsa de angajament din partea unor autorități de a păstra în mod eficient aceste situri.

A fost clar de la începutul Convenției că patrimoniul a fost pus în pericol, iar Lista Patrimoniului Mondial în Pericol este o componentă fundamentală a cadrului patrimoniului mondial, al cărei rol nu trebuie subestimat, în special în asistarea Statelor Părți pentru abordarea și atenuarea amenințărilor. Din păcate, unele State Părți nu agreează listarea pericolului; adesea, este înțeleasă greșit.

Lista Patrimoniului Mondial în Pericol este o alertă pentru a atrage mai multe finanțări și mai mult sprijin din partea comunității internaționale, spre a ajuta un sit cu nevoie urgentă. Există numeroase exemple în care înscrierea unui sit pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol a adus beneficii pe termen lung nu numai sitului în sine, ci și comunităților locale. În prezent, există 53 de proprietăți înscrise pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, care au nevoie de atenția noastră. Ideea Convenției este să lucrăm împreună cu toții pentru a proteja aceste locuri și pentru a ne asigura că valoarea lor excepțională nu mai este amenințată.

O serie de instrumente și mecanisme sunt instituite în cadrul legal al Convenției privind Patrimoniul Mondial pentru a asigura evoluția acestor proprietăți în direcția corectă și pentru a monitoriza progresul acestora; scopul nostru final este păstrarea valorii lor excepționale și scoaterea lor de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, odată ce toate amenințările au fost abordate cu succes.

După cum s-a văzut în cadrul manifestării HeRe, Convenția privind Patrimoniul Mondial lucrează foarte strâns și cu alte convenții culturale UNESCO, precum Convenția din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat și cel de al Doilea său Protocol, adoptat în 1999; unele proprietăți ale Patrimoniului Mondial beneficiind și de statutul de Protecție Sporită. De asemenea, lucrăm mână în mână cu Convenția din 1970 privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului de proprietate ilicite a bunurilor culturale în mai multe cazuri în care conflictele au dus la jefuirea siturilor arheologice de patrimoniu mondial, de exemplu.

Rețeaua cuprinzătoare a convențiilor UNESCO în domeniul culturii oferă o platformă globală unică pentru cooperarea internațională și instituie un sistem holistic de guvernanță culturală bazat pe drepturile omului și valorile comune. Moștenirea noastră este în pericol în multe locuri; dar în multe locuri tocmai acest patrimoniu, și valoarea sa universală de excepție, reprezintă baza care unește comunitățile, menține pacea și promovează dialogul intercultural. Pur și simplu nu ne putem permite să pierdem aceasta nicăieri în lume.

Mesajul cheie pe care aș dori să-l împărtășesc este acela că, dacă nu ne putem permite să protejăm locurile din Patrimoniul Mondial, ce vom salva? Dacă pierdem Patrimoniul Mondial, ce va rămâne pentru generațiile viitoare?

Expertă în patrimoniul cultural și natural și în istoria planificării, doamna Rössler a fost numită în 2013 în funcția de director adjunct al Centrului Patrimoniului Mondial, iar în 2015 a devenit directorul Diviziei pentru Patrimoniu și director al Centrului Patrimoniului Mondial. Dna Rössler este licențiată în geografie culturală și în literatură la Universitatea Freiburg (Germania) și deține un doctorat de la Facultatea de Științe ale Pământului, Universitatea din Hamburg (Germania), din 1988. S-a alăturat CNRS la Centrul de cercetare al „Cité des Sciences et de l'Industrie" din Paris în 1989 și a lucrat în 1990/91 ca savant în geografie, cercetare zonală și amenajare spațială la Universitatea din California (Berkeley, SUA) în Departamentul de Geografie. În 1991, a început să lucreze la sediul UNESCO din Paris în Divizia pentru Științe Ecologice și s-a transferat în 1992 la noul creat Centru al Patrimoniului Mondial UNESCO. A ocupat diferite funcții, inclusiv specialist programe pentru patrimoniul natural și peisajele culturale (1993-2001), șef al Biroului Europa și America de Nord (2001-2010), șef al Secției de Politici și Reuniuni statutare (2010-2013) și director adjunct (2013-2015).

A publicat și co-autorat 13 cărți și peste 120 de articole, printre care „Multe voci, o singură viziune: istoria timpurie a Convenției Patrimoniului Mondial" (împreună cu Christina Cameron, 2013).

Richard Veillon, Ofițer de Proiect, Unitatea de Politici și Reuniuni statutare, coordonator al procesului de monitorizare reactivă, Centrul Patrimoniului Mondial, UNESCO

Stabilirea planurilor de acțiune prioritare, etapizate și bugetate pentru eliminarea proprietăților din Lista Patrimoniului Mondial în Pericol

Ca o introducere, trebuie menționat că articolul 11.4 din Convenția privind Patrimoniul Mondial prevede că Lista Patrimoniului Mondial în Pericol conține o estimare a costului operațiunilor necesare pentru conservarea proprietăților care vor fi înscrise pe această listă.

La cea de-a 42-a sesiune (Manama, 2018), Comitetul Patrimoniului Mondial a solicitat Centrului Patrimoniului Mondial să elaboreze o propunere pentru a ajuta Statele Părți cu proprietăți pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol să elaboreze și să implementeze planuri de acțiune prioritare, etapizate și bugetate. În plus, o evaluare a procesului de monitorizare reactivă prezentată Comitetului Patrimoniului Mondial în cea de-a 43-a sesiune (Baku, 2019) a subliniat că un plan de acțiune bugetat este un instrument care „ar trebui să identifice acțiunile și costurile detaliate, în ordinea priorității, necesare pentru a rezolva problemele care au condus la listarea în pericol a proprietății” și că „fiecare sit [înscris pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol] ar trebui să aibă [unul]”.

Cu toate acestea, fiecare proprietate are propriile sale specificități și poate fi dificilă identificarea unui model sau a unui mecanism „adecvat tuturor” pentru a stabili astfel de planuri de acțiune bugetate. Prin urmare, este necesară o reflecție asupra viabilității unui astfel de mecanism care să dezvolte Planuri de Acțiune bugetate pentru proprietățile înscrise pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol.

Reuniunea He-Re a oferit o oportunitate bună de a interacționa cu participanții și, pe baza experienței lor în elaborarea unor astfel de planuri de acțiune bugetate sau similare, a le adresa o serie de întrebări, cum ar fi:

- Când ar trebui elaborate asemenea planuri de acțiune bugetate? De cine și pe ce bază?
- Cum se raportează la măsurile corective și la starea de conservare dorită pentru eliminarea proprietății de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol?
- Cum ar trebui promovate aceste planuri de acțiune bugetate spre a atrage fonduri pentru implementarea lor eficientă?

Manifestarea HeRe a găzduit 2 mese rotunde, moderate de Centrul Patrimoniului Mondial UNESCO, care au abordat subiecte semnificative și actuale legate de patrimoniul mondial în pericol. Aceste sesiuni utile de brainstorming au fost o oportunitate pentru participanți să își împărtășească părerile, sugestiile și experiențele, contribuind la implementarea deciziilor Comitetului Patrimoniului Mondial. Rezultatele discuțiilor vor alimenta o reflecție mai largă asupra acestor 2 chestiuni, pe care Centrul Patrimoniului Mondial o derulează împreună cu cele 3 organisme consultative, ICCROM, ICOMOS și IUCN.

Cum se abordează percepția negativă a Listei Patrimoniului Mondial în Pericol la nivel național și de sit și cum se promovează o mai bună înțelegere a beneficiilor sale

Ori de câte ori circumstanțele o impun, Comitetul Patrimoniului Mondial are posibilitatea de a include proprietățile amenințate de pericol grav și specific pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol (articolul 11.4 din Convenția Patrimoniului Mondial). Pericolul poate fi dovedit și iminent, sau poate fi o amenințare care ar putea avea efecte dăunătoare asupra caracteristicilor inerente ale proprietății.

De-a lungul anilor, a reieșit că unii actori implicați în punerea în aplicare a Convenției Patrimoniului Mondial nu înțeleg pe deplin beneficiile înscrierii unei proprietăți pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, care este adesea considerată o sancțiune, și nu un sistem stabilit pentru a răspunde nevoilor specifice de conservare într-o manieră eficientă. Îngrijorat de această stare a lucrurilor, Comitetul Patrimoniului Mondial a decis la cea de-a 40-a sesiune (Istanbul/UNESCO, 2016) că această problemă ar trebui să fie abordată formal, pentru a inversa percepția negativă și pentru a evidenția atât implicațiile, cât și avantajele acestei componente fundamentale a cadrului de monitorizare reactivă. Într-adevăr, această percepție incorectă împiedică adesea punerea în aplicare corectă a Convenției Patrimoniului Mondial și a recomandărilor făcute cu privire la evaluarea științifică de către organismele consultative și Centrul Patrimoniului Mondial. Acest lucru are, de asemenea, un impact negativ asupra stării de conservare a proprietăților în cauză.

În plus, la cea de-a 43-a sesiune (Baku, 2019), Comitetul Patrimoniului Mondial a amintit că înscrierea unei proprietăți pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol are ca obiectiv sprijinul internațional pentru a ajuta Statul Parte să abordeze eficient provocările cu care se confruntă proprietatea.

Este necesară o reflecție generală asupra imaginii/percepției Listei Patrimoniului Mondial în Pericol, spre a dezvolta o strategie pentru a inversa această percepție negativă și a evidenția atât implicațiile, cât și beneficiile acestei Liste. Sugestiile de la participanții reuniunii He-Re cu privire la modalitățile de a prezenta mai bine beneficiile înscrierii unei proprietăți pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol au fost foarte valoroase.

Efortul ambițios al „HeRe – Heritage Revivals - Heritage for Peace”

Iris Constantin,
Manager de Proiect,
Expert al Comisiei Naționale
a României pentru UNESCO

Când s-a născut ideea “HeRe – Heritage Revivals - Heritage for Peace” știam că ne dorim să aducem un plus de valoare dezbaterii globale din jurul protecției patrimoniului cultural și natural. Ne-am propus să inspirăm părțile interesate să eleveze conservarea patrimoniului cultural și natural aflat în pericol și să punem bazele unei platforme pentru procese participative, cu potențialul de a facilita relaționarea și schimbul de bune practici, precum și de a sensibiliza publicul cu privire la eforturile de prevenire și atenuare a acestor pericole.

Un alt obiectiv important al HeRe a fost explorarea sinergiilor dintre principalele Convenții UNESCO care protejează patrimoniul în pericol: Convenția Patrimoniului Mondial din 1972, Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat (și cele 2 Protocoale ale sale), Convenția din 1970 privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului de proprietate ilicite a bunurilor culturale.

Reuniunea internațională a părților interesate de Patrimoniul Mondial în Pericol care s-a desfășurat la București în perioada 23 - 27 septembrie 2019 a adus împreună 18 state și 2 entități ONU! Am fost onorați să găzduim ca participanți reprezentanți ai guvernelor, organizațiilor internaționale, ONG-urilor, universităților, mass-media din 5 regiuni geografice - Armenia, Austria, Azerbaidjan, Belgia, Chile, Coasta de Fildeș, Danemarca, Egipt, Georgia, Germania, Italia, Kenya, Lituania, Nigeria, România, Serbia, Statele Unite ale Americii, Uganda – precum și Centrul Patrimoniului Mondial UNESCO, Secția UNESCO pentru Patrimoniu Mobil și Muzee și Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC).

Întâlnirea HeRe a creat un spațiu eficient pentru discuții și crearea de rețele de profesioniști interesați de bune practici și studii de caz privind conservarea patrimoniului cultural și natural afectat de pericole. Categoriile de pericole sunt variate, iar UNESCO dispune de instrumente eficiente pentru a le evidenția și sensibiliza publicul, spre a încuraja acțiuni corective și colective. Un astfel de instrument este Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, născută din Convenția Patrimoniului Mondial.

“HeRe – Heritage Revivals - Heritage for Peace” a generat formarea unei comunități de profesioniști în vederea schimbului de experiență privind restaurarea și reconstrucția patrimoniului în pericol. Acesta este doar începutul unei noi acțiuni în cadrul mecanismului complex dedicat protecției patrimoniului cultural și natural, din moment ce conservarea moștenirii umanității este esențială pentru realizarea dezvoltării durabile și alimentarea unei culturi a păcii.

Misiune UNESCO în Mosul, Irak | © UNESCO

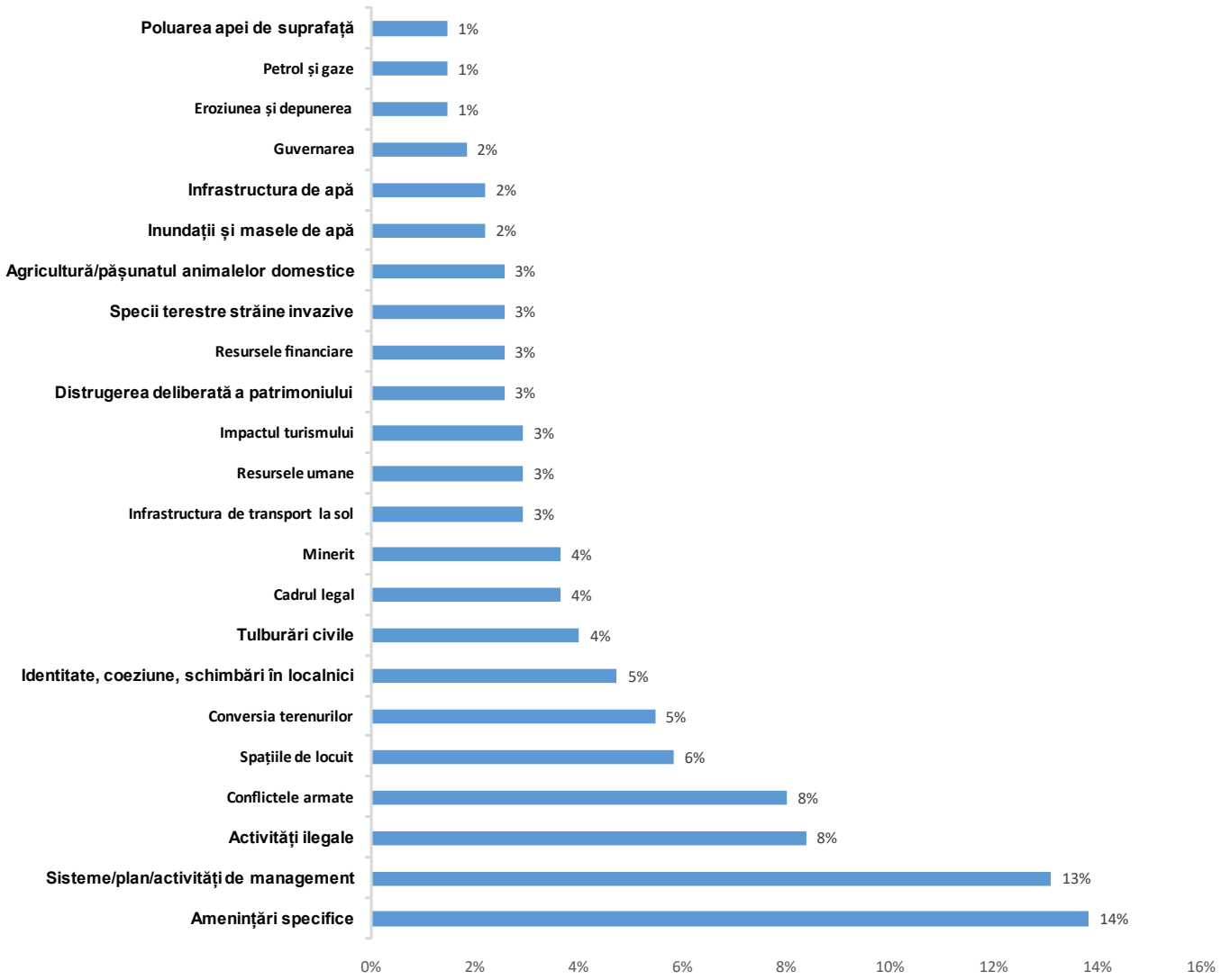

Fig.1 Factori actuali (2019) care afectează proprietățile culturale și naturale de pe Lista PM în Pericol

Graficul din Fig.1 prezintă factorii actuali care afectează proprietățile culturale și naturale de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol. După cum se poate observa, amenințările specifice au cel mai mare procent. Acestea sunt tipul de amenințări care sunt specifice unui sit determinat, mărturie a unicității proprietăților și în ceea ce privește pericolele. Întâlnim, de asemenea, tipuri de amenințări care sunt comune mai multor proprietăți din Lista în Pericol, un indicator eficient pentru a evalua direcțiile către care ar trebui canalizate eforturile organizaționale de conservare.

Agenda Reuniunii internaționale a părților interesate de Patrimoniul Mondial în Pericol „HeRe – Heritage Revivals - Heritage for Peace”, 23 - 27 septembrie 2019, București, România

ZIUA 1, 23 SEPTEMBRIE

Deschiderea reuniunii:

- *Ani Matei – Secretar General al Comisiei Naționale a României pentru UNESCO*
- *Diana Achimescu – Consilier, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, Guvernul României*
- *Irina Iamandescu – Președinte ICOMOS România & Director adjunct Monumente istorice, Institutul Național al Patrimoniului, Ministerul Culturii, România*
- *Iris Constantin – Manager de proiect „HeRe – Heritage Revivals – Heritage for Peace” & moderator*

- Mesajul directorului Centrului Patrimoniului Mondial UNESCO, Dr. Mechtild Rössler
- Convenția privind protecția Patrimoniului Mondial (1972). Rolul UNESCO în protejarea siturilor culturale și naturale. Tipuri de amenințări la adresa patrimoniului cultural și natural - ***Richard Veillon, Ofițer de Proiect, Unitatea de Politici și Reuniuni statutare, coordonator al procesului de monitorizare reactivă, Centrul Patrimoniului Mondial, UNESCO***
- Convenția privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului de proprietate ilicite a bunurilor culturale (1970) – ***Maria Minana, Specialist programe, Secțiunea pentru Patrimoniu mobil și Muzee, Divizia pentru Patrimoniu, UNESCO***
- Rolul UNESCO în implicarea societății civile în Orientul Mijlociu cu scopul protejării patrimoniului cultural în timpul conflictelor armate. Scurtă introducere în Convenția de la Haga din 1954, Centrul Nordic pentru Patrimoniu Cultural și Conflicte Armate, și Programul NATO Știință pentru Pace și Securitate – ***Joanne McCafferty, Doctorand/Cercetător, Universitatea din Copenhaga & Centrul Nordic pentru Patrimoniu Cultural și Conflicte Armate, Danemarca***
- Cadrul legislativ al Convenției de la Haga din 1954 și protocoalele acesteia în Armenia. Mănăstirea Geghard și Valea Azatului Superior, un sit al Patrimoniului cultural de pe Lista bunurilor culturale aflate sub protecție sporită – ***Lena Terzikyan, Secretar - General, Comisia Națională a Armeniei pentru UNESCO***
- Amenințări la adresa siturilor Patrimoniului Mondial din România și măsurile luate împotriva acestora – ***Irina Iamandescu, Director adjunct Patrimoniu imobil, Institutul Național al Patrimoniului, Ministerul Culturii, România & Președinte ICOMOS România***
- Instrumente practice dezvoltate de Lituania pentru protejarea patrimoniului. Situl Arheologic Kernavé, un sit al Patrimoniului cultural de pe Lista bunurilor culturale aflate sub protecție sporită - ***Neringa Dargytė, Ofițer Șef, Departamentul pentru Politica Patrimoniului Cultural, Ministerul Culturii, Lituania***
- Patrimoniul cultural din Azerbaijan, protejarea lui și amenințările cauzate de conflictele armate – ***Mustafa Shabanov, Secretar III al Ministerului Afacerilor Externe, Azerbaidjan***

ZIUA 2, 24 SEPTEMBRIE

- Provocări ale conservării – cazul Parcului Național „Lacul Turkana” (Kenya) – Proprietate inclusă pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol – ***Mzalendo Kibunjia, Director - General, Muzeele Naționale din Kenya***
- Implementarea unor măsuri corective în Parcul Național Comoe (Côte d'Ivoire): adaptarea procesului la proprietatea transfrontieră „Rezervația Naturală a Muntelui Nimba” (Côte d'Ivoire/Guinea) – Proprietate inclusă pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol – ***Zekre Sylvestre, Inginer agronom, Responsabil pentru studii la Centrul de Control și Planificare al Biroului Ivorian pentru parcuri și rezervații, Côte d'Ivoire***
- Cum putem raporta despre schimbările climatice care afectează siturile culturale și naturale, educarea publicului prin media modernă – ***Steven Decraene, Jurnalist, Corespondent relații internaționale, Televiziunea Publică Belgiană***
- Activitatea organizației „Inițiativa pentru Pace Globală și Patrimoniu African” de a proteja patrimoniul din Nigeria. Peisajul cultural Sukur. – ***Henry Nikoro, Fondator/ Președinte al „Inițiativei africane pentru Pace Globală și Patrimoniu”, Nigeria***
- Instrumente practice dezvoltate de Georgia pentru protejarea patrimoniului – ***Ekaterine Chikobava, Consilier, Departamentul pentru Relații Internaționale Culturale și Umanitare/ Membru al Secretariatului, Ministerul de Externe, Georgia***
- Vizită la Palatul Parlamentului

ZIUA 3, 25 SEPTEMBRIE

- Monumente medievale din Kosovo (Serbia) de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol (C 724) – Experiențe în riscurile perioadei post-conflict – ***Svetlana Pejic, Conservator – istoric de artă, Institutul pentru protejarea monumentelor culturale, Serbia***
- Centrul Istoric din Viena – abordare in 3 pași – ***Florian Meixner, Specialist programe pentru Patrimoniul Mondial și protejarea proprietății culturale, Comisia Națională a Austriei pentru UNESCO***
- Implementarea unor măsuri corective în Abu Mena (Egipt) – Proprietate înscrisă pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol – ***Gamal Mohammed Mostafa Abdou, Șef al sectorului Antichităților Islamice, Copte și Evreiești, Ministerul Antichităților, Egipt***
- „Fii în pericol", un mod onest de salvare – cazul Humberstone și Santa Laura Saltpeter Works – ***Maria Matute Willemsen, Arhitect, Centrul Național pentru Patrimoniu Mondial, Ministerul Culturii, Artei si Patrimoniului, Chile***
- Discuție liberă/masă rotundă despre stabilirea unor planuri de acțiune prioritizate, etapizate și bugetate pentru îndepărtarea proprietăților de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, discuție moderată de ***Richard Veillon, Ofițer de Proiect, Unitatea de Politici și Reuniuni statutare, coordonator al procesului de monitorizare reactivă, Centrul Patrimoniului Mondial, UNESCO***
- Vizită la Palatul Mogoșoaia

ZIUA 4, 26 SEPTEMBIE

- Artefacte culturale și finanțarea terorismului - ***Joaquin Zuckerberg, Ofițer Programe, Secția pentru Prevenirea Terorismului, Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC)***
- Comandamentul Carabinieri pentru protejarea patrimoniului cultural prin combaterea traficului ilicit de bunuri culturale - ***Col. Alberto Deregibus, Comandant adjunct, Comandamentul Carabinieri pentru protecția patrimoniului cultural, Italia***
- „Numirea și rușinea". Motivarea eforturilor internaționale pentru protecția siturilor de patrimoniu - ***Patrick Rhamey, Profesor asociat, Departamentul de Studii Internaționale și Științe Politice, Institutul Militar din Virginia, Statele Unite ale Americii***
- Discuție deschisă/masă rotundă despre cum să abordăm percepția negativă asupra Listei Patrimoniului Mondial în Pericol la nivel național și la nivel de sit și cum putem promova o mai bună înțelegere a beneficiilor sale - ***Richard Veillon, Ofițer de Proiect, Unitatea de Politici și Reuniuni statutare, coordonator al procesului de monitorizare reactivă, Centrul Patrimoniului Mondial, UNESCO***
- Vizită la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti"

ZIUA 5, 27 SEPTEMBRIE

- Activitatea Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării pentru protejarea Deltei Dunării - un sit al Patrimoniului Mondial și al altor programe. Colaborarea transversală în cadrul ecosistemului Delta Dunării - ***Liliana Ivancenco, Șef al Departamentului de Relații Interne și Internaționale, Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării, România***
- Programul Geoparcurilor Globale UNESCO în România, perspective de colaborare cu alte desemnări UNESCO din România pentru a asigura protecția reperelor naturale – ***Alexandru Andrășanu, Profesor asociat, Director al Geoparcului Internațional UNESCO „Țara Hațegului", România***
- Programul de voluntariat Naturweit al Comisiei germane pentru UNESCO - ***Johanna Wahl, coordonator de proiect Kulturweit, Comisia Națională a Germaniei pentru UNESCO***
- Mormintele regilor Buganda de la Kasubi, către eliminarea de pe Lista Patrimoniului Mondial aflat în Pericol - ***Mwanja Nkaale Rose, Comisar, Departamentul Muzeelor și Monumentelor, Ministerul Turismului, Vieții Sălbatice și Antichităților, Uganda***
- Prezentarea expoziției „Obiecte confecționate din piatră", poveste antropologică realizată cu obiecte din roci locale și minerale din 32 de geoparcuri din Europa, care sărbătorește geodiversitatea și rolul său în conturarea identității locale - ***Alexandru Andrășanu, Profesor asociat, Director al Geoparcului Internațional UNESCO „Țara Hațegului", România***
- Vizită la sediul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO și ceremonia de închidere
- Spectacol „Simfonia Apei", la ansamblul de fântâni coregrafice sincronizate din centrul orașului

Participanții la Reuniunea Internațională „HeRe – Heritage Revivals – Heritage for Peace”

Aceste biografii au fost furnizate de către participanți înșiși, aceștia asumându-și întreaga responsabilitate pentru exactitatea informațiilor oferite

ARMENIA

LENA TERZIKYAN

Secretar - General, Comisia Națională a Armeniei pentru UNESCO
Șef al Diviziei pentru UNESCO și Cooperare culturală și educațională multilaterală, Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Armenia

Lena Terzikyan se află în serviciul Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Armenia încă din anul 2000. După absolvirea cu onoruri a studiilor în cadrul Institutului de Relații Internaționale „Clingendael” din Olanda, s-a alăturat biroului ONU al Departamentului Organizațiilor Internaționale, coordonând cooperarea cu Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate, Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa, Organizația Mondială a Sănătății și alte organizații internaționale relevante. În această perioadă a fost membru al Consiliului de Stat Anticorupție și a coordonat Mecanismul de revizuire a implementării Convenției ONU împotriva corupției. Doamna Terzikyan și-a continuat cariera diplomatică la Misiunea Permanentă a Republicii Armenia la Birourile ONU de la Viena și a fost responsabilă de cooperarea cu AIEA, UNIDO, CTBTO, UNODC și alte organizații internaționale. După încheierea detașării în străinătate, ea s-a alăturat din nou biroului ONU pentru procesul de naționalizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. În 2018 a fost numită Șef al Diviziei pentru UNESCO și Cooperare culturală și educațională multilaterală, devenind ulterior Secretar - General al Comisiei Naționale a Armeniei pentru UNESCO. Ea a fost implicată activ în redactarea nominalizărilor ICH și mănăstirii Geghard și a Văii Azatului Superior pentru acordarea de protecție sporită, precum și în pregătirea diverselor documente conceptuale și rapoarte tematice. A susținut declarații și a luat parte la diferite conferințe și întâlniri internaționale axate pe protecția patrimoniului cultural și împărtășirea de experiențe naționale.

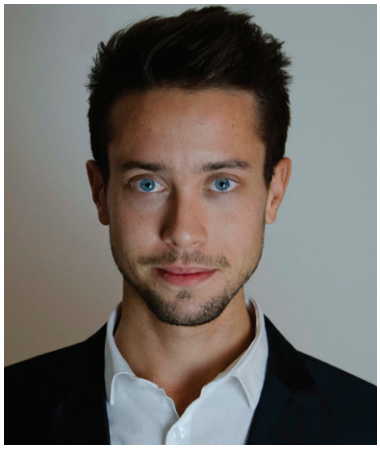

AUSTRIA

FLORIAN MEIXNER

Specialist programe pentru Patrimoniul Mondial și protejarea proprietății culturale, Comisia Națională a Austriei pentru UNESCO

Florian Meixner, născut în Graz (Austria), a studiat istoria și istoria științei la Universitățile din Graz și Calgary (Canada). După ce a profesat în domeniul academic și cultural, s-a alăturat în anul 2018 Comisiei Naționale a Austriei pentru UNESCO. În calitate de specialist al programului pentru Patrimoniu Mondial și Protecția Proprietăților Culturale din cadrul Comisiei Naționale a Austriei, Florian Meixner colaborează îndeaproape cu autoritățile guvernamentale în ceea ce privește problematica Patrimoniului Mondial în Austria, precum și în scopul administrării celor zece situri ale Patrimoniului Mondial al Austriei, cât și cu organizații ale societății civile și alte părți interesate. În noiembrie 2018, a fost participant permanent la misiunea comună de înalt nivel consultativ UNESCO/ICOMOS pentru protejarea sitului Patrimoniului Mondial „Centrul istoric al Vienei”, care a fost catalogat drept „Patrimoniu mondial în pericol” în anul 2017.

AZERBAIDJAN

MUSTAFA SHABANOV

Secretar III al Ministerului Afacerilor Externe

Mustafa Shabanov s-a născut în 1985 în Ganja, Azerbaidjan. A absolvit Academia de Management de Stat, sub patronajul președintelui Republicii Azerbaidjan, în domeniul relațiilor internaționale în 2007, după care a studiat la Universitatea Ankara în domeniul științelor politice între 2007-2012 (studii de Master). În prezent, este doctorand la Universitatea de Stat din Baku. Domnul Shabanov lucrează la Ministerul Afacerilor Externe, în departamentul Secretariatului Permanent al Comisiei Naționale a Republicii Azerbaidjan pentru UNESCO din 2013. În acești șase ani a fost preocupat de aspecte legate de patrimoniul cultural, inclusiv coordonarea activităților administratorilor de situri ale Patrimoniului Mondial cu UNESCO, realizarea de proiecte culturale cu organele guvernamentale din Republica Azerbaidjan, precum și cu Comisiile Naționale pentru UNESCO ale diferitelor țări. A fost autor / coautor și redactor al unui număr mare de cărți și articole despre protejarea și promovarea patrimoniului cultural din Azerbaidjan, numismatică, istorie și relații internaționale.

BELGIA

STEVEN DECRAENE

Jurnalist, Corespondent relații internaționale, Televiziunea Publică Belgiană

Steven Victor Decraene (1976) este un reporter belgian de știri care lucrează pentru radiodifuzorul public VRT News. În calitate de corespondent pentru afaceri mondiale, a călătorit în multe țări pentru a realiza reportaje despre război, conflicte sociale, politică și actualitate.

Din 1999, Decraene face reportaje, de asemenea, și despre dezastre naturale, cum ar fi cutremurul și tsunami-ul din Oceanul Indian din 2004, taifunul Haiyan din Filipine din 2013, valul de căldură record din iulie 2019 din Europa. De asemenea, a realizat reportaje TV despre schimbările climatice în Africa și America de Sud.

În 2018, Decraene a realizat un raport special despre modul în care aviația lowcost generează un flux turistic uriaș în anumite orașe și regiuni. Acest lucru afectează nu doar bunăstarea rezidenților locali, ci și siturile istorice și culturale. Alături de teme precum turismul și aviația, Decraene face reportaje și despre migrație, Scandinavia, zona Anglo-Saxonă, Franța și zona Mediterană. A fost pe urmele migranților și refugiaților din Asia, Africa și Orientul Mijlociu în călătoria lor europeană în 2015 și a raportat despre atacurile teroriste din New York, Londra, Madrid, Paris, Bruxelles, începând cu anul 2011 și până în prezent.

Decraene a publicat mai multe cărți despre aviație, turism, migrație și raportarea conflictelor în olandeză, engleză și franceză. De asemenea, scrie pentru o revistă de turism și este președintele Clubului Belgian de Presă a Aviației.

CHILE

MARIA MATUTE WILLEMSEN

Arhitect, Centrul Național pentru Patrimoniu Mondial, Ministerul Culturii, Artei si Patrimoniului

María Pilar Matute Willemsen a absolvit în anul 2001 Universitatea din Chile cu o diplomă de specialitate în arhitectură. Deține un master în restaurarea monumentelor arhitecturale, obținut la Barcelona, Spania, unde a locuit timp de 5 ani, combinând studiul cu experiența de muncă în sectorul privat. Întoarsă în Chile, a lucrat timp de 12 ani în diferite instituții publice și a realizat câteva colorații specifice pentru universități. Din 2008 până în 2012, a lucrat ca Manager al Patrimoniului Regional în Directoratul Arhitecturii Regionale din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice, în Regiunea Maule, un teritoriu situat în centrul țării, care a fost puternic afectat de cutremurul din 2010. Ulterior, s-a alăturat Consiliului Național al Monumentelor - instituție responsabilă cu reglementarea și protecția patrimoniului național - făcând parte din biroul său regional din Rapa Nui - Insula Paștelui. Mai târziu, a lucrat din Santiago ca membru al echipei Centrului Național al Siturilor Patrimoniului Mondial - Serviciul Național al Patrimoniului Cultural, aflat sub egida Ministerului Culturii, Artelor și Patrimoniului al Guvernului din Chile. Doamna Willemsen contribuie la gestionarea tehnică a celor 6 situri de patrimoniu mondial din Chile și a listei indicative.

CÔTE D'IVOIRE (COASTA DE FILDEȘ)

ZEKRE SYLVESTRE

Inginer agronom, Responsabil pentru studii la Centrul de Control și Planificare al Biroului Ivorian pentru parcuri și rezervații (OIPR)

Sylvestre ZEKRE (1975) este un inginer agronom din Côte d'Ivoire. Lucrează ca responsabil pentru studii la Centrul de Control și Planificare al Oficiului Ivorian pentru Parcuri și Rezervații (OIPR). Și-a petrecut cea mai mare parte a vieții profesionale în administrațiile parcurilor și rezervațiilor aflate pe teritoriul țării sale, ocupându-se în principal de programe de dezvoltare rurală în zone periferice. Între 2005 și 2008, a lucrat la implicarea comunității din zona periferică a Parcului Național Tai în gestionarea acestei proprietăți din Patrimoniu Mondial.

În perioada 2009 - 2018, ZEKRE a fost directorul programului de sprijin pentru dezvoltare bazat pe comunitățile din Parcul Național Comoé. A fost unul dintre artizanii strategiei de succes pentru eliminarea acestei proprietăți de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol și reintroducerea pe Lista Patrimoniului Mondial. Printre altele, a prezidat procesul de consolidare a dialogului instituțional între agricultură, zootehnie și conservare de la periferia acestei proprietăți. Aceste acțiuni au avut ca rezultat acorduri locale pentru gestionarea resurselor agro-pastorale și au contribuit la reducerea pășunatului pe această proprietate a Patrimoniului Mondial.

Începând cu anul 2018, ZEKRE este implicat în elaborarea planurilor de management și a planurilor de acțiune pe 10 ani pentru ariile protejate din țara sa, inclusiv proprietăți ale Patrimoniului Mondial, precum Parcul Național Comoé și rezervația naturală Mount Nimba.

DANEMARCA

JOANNE MCCAFFERTY

Doctorand/Cercetător, Universitatea din Copenhaga &
Centrul Nordic pentru Patrimoniu Cultural și Conflicte Armate

Joanne Dingwall McCafferty a absolvit programul de master Colectare și Proveniență în context internațional (cu distincție) oferit de Universitatea din Glasgow în 2017. Teza de master a oferit o analiză a ratificării de către Marea Britanie a Convenției de la Haga din 1954. După aceasta, Joanne a colaborat cu Smithsonian Provenance Research Initiative din Washington D.C. la diferite modalități de transmitere a valorii educaționale a cercetării provenienței.

Finanțată de către Hermod Lannungs Fond, Joanne urmează în prezent studii de doctorat, supervizată de Dr. Tobias Richter de la Universitatea din Copenhaga și de Peter Pentz de la Muzeul Național al Danemarcei. Cercetările ei analizează modul în care politicile și procedurile actuale ale UNESCO privind protecția patrimoniului cultural în timpul conflictelor armate din Orientul Mijlociu pun activ în aplicare măsuri de salvgardare a patrimoniului și dacă există zone în care se mai poate lucra pentru a obține o rată mai mare de eficacitate. Între Universitate și Muzeul Național, Joanne proiectează o Școală Internațională de Vară și o serie de ateliere privind Protecția patrimoniului în războiul urban. Joanne este, de asemenea, cercetător în cadrul Centrului Nordic pentru Patrimoniul Cultural și Conflicte Armate (CHAC), care ajută organizațiile internaționale, guvernele, armata, muzeele și comunitatea academică să dezvolte modalități mai bune de abordare a schimbării rolului patrimoniului cultural în conflictele armate din secolul XXI. În cadrul CHAC, Joanne a contribuit la întâlniri academice la sediul NATO privind integrarea protecției patrimoniului în operațiunile militare.

EGIPT

GAMAL MOSTAFA

Șef al sectorului Antichităților Islamice,
Copte și Evreiești, Ministerul Antichităților

Dr. Gamal Mohammed Mostafa (1965) este un arheolog egiptean. A absolvit Colegiul de Arheologie de la Universitatea Cairo în 1987. În iunie 2010, a obținut Masterul în Arheologie și Arte Islamice, iar în ianuarie 2018 doctoratul în Arheologie și Arte Islamice.

Dr. Mostafa a fost membru al echipei arheologice pentru supravegherea conservării și restaurării siturilor de patrimoniu și a publicat (35) broșuri și cărți despre monumentele care au fost restaurate în proiectul „Cairo, oraș istoric al Patrimoniului Mondial". A fost unul dintre membrii organizatori ai Conferinței internaționale pentru restaurarea și conservarea Cairo-ului islamic, între 16 și 20 februarie 2002 și a fost implicat în publicarea primelor două volume ale proiectelor Cairo-ului istoric, unul în arabă, iar celălalt în engleză.

Dr. Mostafa a lucrat ca supervizor tehnic la proiectul de înființare a Muzeului Național al civilizației egiptene și a fost membru al Comitetului Științific al Muzeului, fiind responsabil de pregătirea scenariilor de prezentare a muzeului. A deținut mai multe funcții importante în Ministerul Egiptean al Antichităților și, în prezent, ocupă funcția de Șef al sectorului de antichități islamice, copte și evreiești din cadrul Ministerului.

GEORGIA

EKATERINE CHIKOBAVA

Consilier, Departamentul pentru Relații Internaționale
Culturale și Umanitare / Membru al Secretariatului, Ministerul de Externe

Doamna Ekaterine Chikobava este consilier al Departamentului Relațiilor Internaționale Culturale și Umanitare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al Georgiei. În timp ce lucrează la relații bilaterale în sfera culturii și educației, ea se ocupă de problemele legate de Convenția de la Haga din 1954, ca membru al Secretariatului Comisiei Naționale Georgiene pentru UNESCO.

În strânsă cooperare cu autoritățile și ONG-urile relevante, doamna Chikobava monitorizează punerea în aplicare a Convenției și a protocoalelor sale la nivel național; este responsabilă pentru rapoartele periodice și participarea delegației georgiene la reuniunile Convenției de la Haga. Dna Chikobava este membră a grupului de lucru între agenții privind salvgardarea patrimoniului cultural din teritoriile ocupate ale Georgiei.

Doamna Ekaterine Chikobava a lucrat la Administrația Națională de Turism din Georgia ca specialist principal al Diviziei Relații Internaționale, ocupându-se de popularizarea Georgiei, de cultura și moștenirea acesteia în țările de limbă franceză.

Ekaterine Chikobava are un Master în administrație publică.

GERMANIA

JOHANNA WAHL

Coordonator de proiect Kulturweit,
Comisia Națională a Germaniei pentru UNESCO

Johanna Wahl este savant cultural și lucrează la Comisia Germană pentru UNESCO din mai 2018. Ea este responsabilă pentru noul serviciu de voluntariat dedicat naturii, pentru coordonarea alumnilor și este, de asemenea, membru al grupului „Idei tinere pentru Comisia Germană". În timpul perioadei sale de voluntariat din 2016, la Comisia Mongolă pentru UNESCO, a lucrat intens în domeniul Patrimoniului cultural imaterial și a susținut conferința „Rolul mass-media în sensibilizarea publicului privind patrimoniul cultural imaterial". Înapoi în Germania, a început să lucreze pentru Asociația Germană pentru Cooperare Internațională (GIZ) și Rețeaua Germană Global Compact.

Johanna Wahl și-a încheiat masterul la Universitatea Humboldt din Berlin, unde a publicat în 2019 o teză despre „Simboluri și afiliere. O analiză a relațiilor de putere folosind exemplul Obiectivelor Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă". Înainte de aceasta, și-a încheiat licența abordând arii precum literatură, artă și studii media, economie, la Konstanz (Germania) și Avignon (Franța).

ITALIA

ALBERTO DEREGIBUS, COL.

Comandant adjunct, Comandamentul Carabinieri
pentru protecția patrimoniului cultural

Născut în Torino (Italia) la 14 iulie 1959, Alberto Deregibus s-a înscris în Corpul Carabinieri în 1982. După o perioadă în sectorul teritorial Carabinieri, a servit drept ofițer în Comandamentul pentru Protecția Patrimoniului Cultural, începând cu 1987. A fost comandantul Secției Arheologie a Departamentului Operațional până în 1998. Timp de trei ani a fost comandant al Companiei Teritoriale din Tuscania (Viterbo), iar din 2002 până în 2004 a fost numit comandant al unității de prelucrare a datelor din TPC Carabinieri. Apoi, cu rangul de Locotenent - Colonel, a fost comandantul secției de operații a TPC Carabinieri și, până în 2012, șeful biroului de personal al TPC Carabinieri. În perioada 2012 - 2014, în calitate de expert, a servit la sediul UNESCO din Paris - Secțiunea Tratate pentru protecția patrimoniului cultural. În 2015, a avut responsabilitatea departamentului de resurse umane și a fost șeful de personal al departamentelor specializate din Carabinieri. Din septembrie 2015, cu gradul de Colonel, este Vice-comandant al Comandamentului Carabinieri pentru protecția patrimoniului cultural.

LITUANIA

NERINGA DARGYTĖ

Ofițer Șef, Departamentul pentru Politica Patrimoniului Cultural,
Ministerul Culturii

Neringa Dargytė este ofițer șef al Departamentului de Politici ale Patrimoniului Cultural, în Ministerul Culturii al Republicii Lituania (din 2018).

Dargytė are o diplomă de licență în Studii de arheologie. A participat la săpăturile arheologice ale sitului Kernavė în 2013 și ale centrul istoric Vilnius între 2015-2018, care sunt două dintre cele patru situri de patrimoniu mondial din Lituania. Dargytė este familiarizata cu conservarea patrimoniului cultural (are un masterat în studii de patrimoniu, specializarea fiind conservarea patrimoniului cultural).

Principalele responsabilități și activități profesionale ale lui Dargytė în poziția actuală sunt formularea legislației și modelarea politicii naționale de conservare a patrimoniului cultural, coordonarea implementării Convenției UNESCO 1954 pentru protecția proprietăților culturale în caz de conflict armat, a Regulamentelor pentru executarea Convenției, dar și a Convenției din 1970 privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului de proprietate ilicite a bunurilor culturale. De asemenea, este responsabilă pentru supravegherea proprietăților de patrimoniu cultural din străinătate, restituirea proprietăților culturale mobile și a antichităților scoase ilegal din Lituania, precum și pentru returnarea bunurilor mobile și antichităților importate ilegal în Lituania în țările străine de origine.

NIGERIA

HENRY NIKORO

Fondator/Președinte al „Inițiativei africane pentru Pace Globală și Patrimoniu”

Nikoro G. Henry este fondatorul și președintele „Inițiativei africane pentru pace globală și patrimoniu”, un incubator pentru idei globale care impulsionează patrimoniul cultural imaterial, construirea păcii, dialogul intercultural și care proiectează inițiative ce abordează protecția patrimoniului cultural imaterial, procesele de pace și toleranța religiei în Africa și pe tot globul.

Nikoro G. Henry este absolvent B.Ed în domeniul istoriei și al studiilor de pace, iar în prezent este președinte al Comitetului director al ONG-urilor în cadrul Comisiei Naționale Nigeriene pentru UNESCO.

Printre angajamentele recente ale domnului Nikoro Henry în calitate de vorbitor se numără: Forumul pentru pace de la Paris din noiembrie 2018, Forumul pentru pace de la Basel din ianuarie 2019, Patrimoniu Istanbul 2019 și Summit-ul mondial pentru tineret, aprilie 2019.

Activitățile Organizației din Nigeria se concentrează pe: istoria patrimoniului, documentare, rapoarte, promovarea expozițiilor culturale, sensibilizare prin seminarii, simpozioane, ghiduri generale ale inițiativei de salvgardare, precum restaurarea și conservarea.

ROMÂNIA

IRINA IAMANDESCU

Director adjunct Patrimoniu imobil, Institutul Național al Patrimoniului, Ministerul Culturii & Președinte ICOMOS România

Irina Iamandescu este arhitect, lector al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” – Departamentul de Istoria și Teoria Arhitecturii & Conservarea Patrimoniului „Sanda Voiculescu”, director adjunct pentru patrimoniu imobil al Institutului Național al Patrimoniului (INP, din 2016) și președinte al ICOMOS România (din 2017).

A fost implicată în numeroase proiecte privind conștientizarea valorii patrimoniului și recuperarea acestuia în București, Cluj, Sibiu, Anina, Petrila, Sulina ș.a. În cadrul INP coordonează evidența și inventarierea monumentelor istorice, precum și activități ce țin de implementarea în România a Convenției patrimoniului mondial cultural și natural UNESCO, fiind și coautor al ultimelor două dosare de nominalizare realizate și depuse de România la UNESCO – Peisajul Cultural Minier Roșia Montană (2017) și Ansamblul Monumental Brâncuși de la Târgu Jiu (2018).

Domeniul său de interes științific este protejarea patrimoniului construit cu o orientare predilectă către arheologia industrială și recuperarea patrimoniului industrial, temă pe care și-a susținut teza de doctorat în 2015.

ROMÂNIA

ALEXANDRU ANDRĂȘANU

Profesor asociat, Director al Geoparcului Internațional UNESCO „Țara Hațegului”

Profesor asociat la Universitatea din București, pionier în dezvoltarea geoconservării și a geoparcurilor din România, domnul Andrășanu a fost implicat în crearea diferitelor structuri educaționale și de formare, programe și evenimente culturale, precum și în gestionarea a peste 40 de proiecte naționale și internaționale. Din 2009, coordonează programul de master Geobiologie Aplicată în Conservarea Patrimoniului Natural și Cultural, în cadrul Universității din București. Este co-fondator și director al Geoparcului Internațional UNESCO „Țara Hațegului”, inițiator al proiectului Geoparcului „Ținuturile Buzăului”, coordonator al Forumului Tradițiilor Creative și îndrumător pentru alte inițiative privind geoparcurile din România, Danemarca, Bulgaria și Republica Macedoniei de Nord. Este membru al comitetului de coordonare al Rețelei Europene de Geoparcuri, membru al comitetului consultativ al Rețelei Globale de Geoparcuri și expert UNESCO pentru geoparcuri internaționale, cu misiuni în China, Franța, Grecia, Maroc, Belgia, Japonia, Indonezia, Italia, Nicaragua.

SERBIA

SVETLANA PEJIĆ

Conservator – istoric de artă, Institutul pentru protejarea monumentelor culturale

Svetlana Pejić, istoric de artă, doctor, lucrează la Institutul pentru Protejarea Monumentelor Culturale din Serbia, în Belgrad, în calitate de consultant expert și participă la proiecte științifice ale Institutului de Istorie a Artei (Facultatea de Filozofie - Universitatea din Belgrad, Serbia). Ea și-a arătat interesul științific, încă de timpuriu, pentru moștenirea monumentală din zonele Kosovo și Metohija, unde a câștigat și o vastă experiență de cercetare. Domeniul principal de studiu este moștenirea sacrală medievală și post-bizantină. A fost angajată de Centrul de Coordonare pentru Kosovo și Metohija al Guvernului Republicii Serbia pentru a lucra în sectorul de protecție a monumentelor între 2002 - 2004.

Din bogata sa bibliografie extragem: Moștenirea Culturală a Kosovo și Metohija, Belgrad 1999 (ediția a doua 2002); Artă în Ținuturile Sârbești în Primul Secol sub Stăpânire Otomană și Vechiul Stat în Bazele Bisericii Reînnoite, Arta sacră a Țărilor Sârbe în Evul Mediu - Moștenirea Bizantină și Arta Sârbă II, Belgrad 2016, 457-471 și 515 -527; După eliberare (1912-1999), Moștenirea artistică a poporului sârb din Kosovo și Metohija - Istorie, identitate, vulnerabilitate, protecție, Belgrad 2017, 379-391.

UGANDA

MWANJA NKAALE ROSE

Comisar, Departamentul Muzeelor și Monumentelor, Ministerul Turismului, Vieții Sălbatice și Antichităților

Doamna Mwanja Rose Nkaale este comisar pentru Muzee și Monumente în cadrul Ministerul Turismului, Vieții Sălbatice și Antichităților din Uganda, ocupând și funcția de director al Muzeelor din Uganda. A fost instruită la Universitatea Makerere, obținând o diplomă în arte plastice, continuată de un masterat în educație. În 1993, a obținut o diplomă în Managementul conservării la Universitatea din Londra și apoi a urmat Programul Commonwealth în Studii Muzeale din Canada.

După ce a fost confirmată în calitate de comisar în 2011, activitățile sale au devenit foarte diversificate: gestionarea muzeelor din Uganda, precum și a numeroaselor situri și monumente din țară. Doamna Mwanja Rose Nkaale a creat rapid o bază de date a numeroaselor colecții de la Muzeul Național și a siturilor și monumentelor. În 2013, s-a angajat în conservarea picturilor Nyero Rock și a altor picturi asociate vânătorilor din regiunea estică a Ugandei.

A contribuit la formularea primei Politici privind Muzeele și Monumentele în 2015, care ghidează revizuirea „Legii monumentelor istorice din 1967", pentru a îmbunătăți protecția bunurilor culturale din Uganda. Dna Mwanja Rose Nkaale s-a angajat să aducă serviciile muzeale mai aproape de oameni, prin înființarea de muzee regionale în Kabale, Moroto și Soroti, urmând a fi fondate cele din Arua și Fort Portal.

Ea este punctul focal pentru Politica Resurselor Culturale Tangibile a Băncii Mondiale și pentru Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, din 1972. Coordonează restaurarea sitului de Patrimoniu Mondial „Mormintele Kasubi".

STATELE UNITE ALE AMERICII

J. PATRICK RHAMEY

Profesor asociat, Departamentul de Studii Internaționale și Științe Politice, Institutul Militar din Virginia

J. Patrick Rhamey Jr. este Profesor asociat la Departamentul de Studii Internaționale și Științe Politice din cadrul Institutului Militar din Virginia și activează în consiliul de administrație al consorțiului TransResearch. A obținut doctoratul în științe politice la Universitatea din Arizona. Publicațiile sale includ lucrări privind comportamentele puterilor globale și regionale, regionalismul comparat și politica internațională a sportului. A finalizat recent un studiu în care îi introduce pe studenți în ierarhia internațională, statut și design de cercetare, studiu intitulat „O introducere empirică a relațiilor internaționale: putere, spațiu și timp".

UNESCO
MARIA MIÑANA
Specialist programe, Secțiunea pentru Patrimoniu mobil și Muzee, Divizia pentru Patrimoniu

Maria José Miñana este Specialist programe în divizia UNESCO ce se ocupă cu lupta împotriva traficului ilicit de bunuri culturale, unde este responsabilă de consolidarea capacității, informare și dezvoltarea de parteneriate. De asemenea, este membru al Comisiei de Evaluare a Fondului de Urgență pentru Patrimoniu. A obținut diploma de master în istoria artei la Universitatea din Barcelona, precum și o diplomă de master în studii culturale la Universitatea din Edinburgh.

UNESCO
RICHARD VEILLON
Ofițer de proiect, Unitatea de Politici și Reuniuni statutare, coordonator al procesului de monitorizare reactivă, Centrul Patrimoniului Mondial

Cu o experiență de peste 20 de ani în domeniul conservării patrimoniului natural și cultural, domnul Richard Veillon deține un master în biologie și ecologie de la Universitatea din Rennes (Franța) și o diplomă postuniversitară în Muzeologia Științelor Naturii și Umanistică de la Muzeul Național de Istorie Naturală din Paris și Universitatea din Rennes (Franța). În 1998, s-a alăturat Ministerului Afacerilor Externe francez și a lucrat pentru Ambasada Franței din Zimbabwe, unde a condus un proiect de cooperare bilaterală în domeniul muzeelor și patrimoniului. Începând cu 2004, lucrează la Unitatea de Politici și Reuniuni statutare a Centrului Patrimoniului Mondial UNESCO din Paris (Franța). A fost implicat în pregătirea a numeroase sesiuni ale Comitetului Patrimoniului Mondial, a Adunării Generale a Statelor Părți la Convenția Patrimoniului Mondial și a întâlnirilor dintre experți. De asemenea, el coordonează procesul de monitorizare reactivă și raportarea anuală asupra stării de conservare a proprietăților patrimoniului mondial către Comitetul Patrimoniului Mondial și gestionează sistemul de informații online al Centrului Patrimoniului Mondial despre starea de conservare a proprietăților din Patrimoniul Mondial.

UNODC
JOAQUIN ZUCKERBERG
Ofițer programe, Secția pentru Prevenirea Terorismului

Domnul Joaquin Zuckerberg este Ofițer programe la Secția pentru Prevenirea Terorismului, Oficiul ONU pentru Droguri și Criminalitate. Anterior, el a fost avocat la o firmă de avocatură specializată în reprezentarea victimelor terorismului internațional, genocidului, crimelor împotriva umanității și altor încălcări grave ale drepturilor omului. În trecut, domnul Zuckerberg a lucrat ca și consilier juridic pentru Departamentul de Afaceri Speciale Internaționale al Ministerului israelian al Justiției și pentru Procurorul General din Ontario, Canada. A fost profesor adjunct la Facultățile de Drept din cadrul Universităților din Toronto și Windsor. A lucrat ca cercetător și coordonator de proiect pentru mai multe ONG-uri pentru drepturile omului din Canada, SUA, Argentina și Brazilia. Înainte de aceasta, a lucrat ca avocat de imigrare în Toronto și ca avocat la Centrul pentru Justiție și Drept Internațional din Costa Rica. Domnul Zuckerberg deține un masterat în drept de la Universitatea Columbia și o diplomă în drept de la Universitatea din Ottawa. De asemenea, a obținut o diplomă de master în Dezvoltare Internațională de la Școala de Afaceri Internaționale Norman Paterson a Universității Carleton, Ottawa și o diplomă de licență în Afaceri Internaționale de la Universitatea Ebraică din Ierusalim. Domnul Zuckerberg este membru al Barourilor din Israel și Ontario.

KENYA
MZALENDO KIBUNJIA
Director - General, Muzeele Naționale din Kenya

ROMÂNIA
LILIANA IVANCENCO
Șef al Departamentului de Relații Interne și Internaționale, Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării

O nouă abordare în implementarea Convenției Patrimoniului Mondial în România – factori de risc și măsuri de răspuns

Sarmizegetusa Regia, una dintre cetățile dacice din Munții Orăștiei | *Foto: Irinel Cîrlănaru*

Irina Iamandescu, Director adjunct Patrimoniu imobil, Institutul Național al Patrimoniului, Ministerul Culturii & Președinte ICOMOS România.

**Acest material a fost elaborat în cadrul proiectului de cercetare „Protejarea prin dezvoltarea unor strategii durabile pentru o mai bună ocrotire a siturilor de patrimoniu mondial UNESCO din România – HERO" - http://archaeoheritage.ro/hero/ - finanțat de CNCS- UEFISCDI, PN-III-P4-ID-PCE-2016-0737.*

Institutul Național al Patrimoniului (INP) - organismul național privind protecția patrimoniului ce coordonează cercetarea, restaurarea, gestionarea și punerea în valoare a tuturor categoriilor de patrimoniu cultural – are un rol de instituție cheie în implementarea Convenției Patrimoniului Mondial în România. Convenția a fost acceptată de România în 1990 iar legislația specifică pentru implementarea sa a fost adoptată în anul 2000. Opt poziții sunt incluse în Lista Patrimoniului Mondial din România: **Delta Dunării** (1991), **Biserici din Moldova** (serial - 1993, 2010), **Mânăstirea Hurezi** (1993), **Sate cu biserici fortificate din Transilvania** (serial - 1993, 1999), **Cetăți dacice din Munții Orăștiei** (serial - 1999), **Centrul istoric al Sighișoarei** (1999), **Biserici de lemn din Maramureș** (serial - 1999), **Păduri străvechi și seculare de fag din Carpați și alte regiuni ale Europei** (serial, transnațional - 2007, 2011, 2017).

Cu toate eforturile făcute – cu rezultate notabile! – pentru o bună conservare și management pentru toate aceste situri, o serie de factori de risc potențial le amenință, direct sau indirect:

- Intervenții improprii care le-ar putea afecta integritatea și autenticitatea – aceasta este o situație rară dar prezentă uneori din cauza lipsei de personal profesionist și de control al calității, atât în rândul proiectanților cât și în cel al comisiilor de avizare;
- Intervenții improprii în zonele de protecție ale siturilor din cauza presiunilor dezvoltării imobiliare și a lipsei fermității în aplicarea reglementărilor de protecție;
- Management ineficient în corelare cu lipsa finanțării pentru lucrări de întreținere și restaurare;
- Lipsa unei suficiente capacități administrative – inclusiv în ceea ce privește capacitatea de răspuns în situații de urgență – la toate nivelurile, pentru crearea de planuri de acțiune, monitorizarea și managementul siturilor;

- Lipsa unor programe de cercetare și documentare în susținerea proceselor de decizie și a celor de management.

Stabilirea unor măsuri eficiente pentru a răspunde situațiilor de risc descrise, definirea unei strategii naționale și a unui plan de acțiune pentru implementarea Convenției Patrimoniului Mondial în România au fost asumate ca priorități de INP în ultimii trei ani, cu următoarele obiective: îmbunătățirea managementului siturilor înscrise în Lista Patrimoniului Mondial, creșterea capacității profesionale la nivel instituțional și național, dezvoltarea capacității de reacție în situații de urgență, creșterea conștientizării și implicării comunităților. Câteva procese cheie au fost declanșate și sunt în curs:

- Revizuirea sistemului național de monitorizare, gestiune și protecție a patrimoniului mondial din România a fost propusă de INP si Ministerul Culturii, avizată de Comisia Națională a Monumentelor Istorice și urmează a fi aprobată prin Hotărâre a Guvernului. Odată în vigoare, noul sistem va fi mai adaptat particularităților fiecărui sit – inclusiv pentru a răspunde amenințărilor listate mai sus – va beneficia de asistență științifică adecvată și va integra mai bine autorități responsabile și comunități în protecția și gestiunea siturilor. Noile prevederi vor viza și siturile incluse în Lista Indicativă, în scopul anticipării problemelor și a gestionării corecte a siturilor înainte de potențialele dosare de nominalizare.
- În relație cu revizuirea sistemului, creșterea capacității administrative care să îl facă operațional este esențială, prin urmare INP își dezvoltă treptat noua unitate dedicată monitorizării patrimoniului mondial și managementului acestuia. Unitatea include specialiști în patrimoniu cultural dar și natural într-o echipă multidisciplinară. La nivel national, INP a organizat, în colaborare cu Biroul Regional UNESCO de la Veneția, un workshop intensiv de creștere a capacității, în care peste 35 de persoane delegate din administrații locale, autorități naționale, proprietari, organizații non-guvernamentale, care au sau urmează să aibă un rol în viitorul sistem de protecție și gestiune au avut ocazia să lucreze intensiv cu experți internaționali pe studii de caz și în vizite pe teren.
- O strategie este în curs de elaborare, bazată atât pe analiza sistemului existent și predicțiile referitoare la sistemul revizuit cât și pe studii și cercetări științifice realizate în cadrul INP sau în colaborare/ de către alți parteneri de specialitate.

Un prim feedback și o analiză a eficienței acestei noi abordări se vor face odată cu următorul exercițiu de raportare periodică a UNESCO ce se va desfășura în România începând cu 2021, sub coordonarea INP.

Turnul cu ceas, parte a Centrului Istoric din Sighișoara | Foto: Irinel Cîrlănaru

Patrimoniul Mondial în Pericol în temeiul Convenției privind Patrimoniul Mondial din 1972

© Biroul Ivorian pentru Parcuri și Rezervații, Côte d'Ivoire

Rezervația naturală Mount Nimba, Côte d'Ivoire/Guinea, Sit de Patrimoniu Mondial în Pericol

Sursa: https://whc.unesco.org/en/158

Conflictul armat și războiul, cutremurele și alte dezastre naturale, poluarea, braconajul, urbanizarea necontrolată și dezvoltarea nesupravegheată a turismului reprezintă probleme majore pentru siturile din Patrimoniul Mondial. Pericolele pot fi „dovedite", referindu-se la amenințări specifice și iminente sau „potențiale", atunci când o proprietate se confruntă cu amenințări care ar putea avea efecte negative asupra valorilor sale ca și Patrimoniu Mondial.

Conform Convenției privind Patrimoniul Mondial din 1972, o proprietate aparținând Patrimoniului Mondial poate fi înscrisă pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, care este concepută pentru a informa comunitatea internațională despre condițiile care amenință chiar caracteristicile pentru care o proprietate a fost înscrisă pe Lista Patrimoniului Mondial și pentru a încuraja acțiuni corective. Pentru ca o proprietate să fie înscrisă pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, starea acesteia trebuie să corespundă cel puțin unuia dintre criteriile oricăruia dintre cele două cazuri descrise mai jos, așa cum apare în paragrafele 179 și 180 din Ghidul Operațional pentru punerea în aplicare a Convenției Patrimoniului Mondial.

PENTRU PROPRIETĂȚILE CULTURALE

Pericol dovedit
Proprietatea se confruntă cu un pericol iminent, specific și dovedit, cum ar fi:

- deteriorarea gravă a materialelor;
- deteriorarea gravă a structurii și/sau a caracteristicilor ornamentale;
- deteriorarea gravă a coerenței arhitecturale sau urbanistice;
- deteriorarea gravă a spațiului urban sau rural sau a mediului natural;
- scăderea în mod semnificativ a autenticității istorice;
- pierderea substanțială a semnificației culturale.

Pericol potențial
Proprietatea se confruntă cu amenințări, care ar putea avea efecte dăunătoare asupra caracteristicilor sale inerente. Astfel de amenințări sunt, de exemplu:

- modificarea statutului juridic al proprietății, diminuând astfel gradul de protecție a acesteia;
- lipsa unei politici de conservare;
- efectele amenințătoare ale proiectelor de planificare regională;
- efectele amenințătoare ale planificării urbane;
- focar sau amenințare de conflict armat;
- impactul amenințător al factorilor climatici, geologici sau al altor factori de mediu.

PENTRU PROPRIETĂȚILE NATURALE

Pericol dovedit
Proprietatea se confruntă cu un pericol iminent, specific și dovedit, cum ar fi:

- o scădere gravă a populației speciilor pe cale de dispariție sau a celorlalte specii de valoare universală excepțională, pentru care proprietatea trebuia să ofere protecție, fie din cauza unor factori naturali, cum ar

fi boala, fie din cauza unor factori creați de om, cum ar fi braconajul;
- deteriorarea severă a frumuseții naturale sau a valorii științifice a proprietății, ca urmare a construirii de așezări umane, a construcției de rezervoare care inundă părți importante ale proprietății, a dezvoltării industriale și agricole, inclusiv a utilizării pesticidelor și îngrășămintelor, a lucrărilor publice majore, mineritului, poluării, exploatațiilor forestiere, colectării lemnului de foc, etc;
- încălcarea de către om a granițelor sau a zonelor din amonte, amenințând astfel integritatea proprietății.

Pericol potențial

Proprietatea se confruntă cu amenințări majore, care ar putea avea efecte dăunătoare asupra caracteristicilor sale inerente. Astfel de amenințări sunt, de exemplu:
- o modificare a statutului legal de protecție a zonei;
- planificarea de proiecte de relocare sau dezvoltare în cadrul proprietății sau situate astfel încât să amenințe proprietatea;
- focar sau amenințare de conflict armat;
- planul de administrare/ sistemul de management este lipsit sau inadecvat, ori nu este complet implementat;
- impactul amenințător al factorilor climatici, geologici sau al altor factori de mediu.

Înscrierea unui sit pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol permite Comitetului Patrimoniului Mondial să aloce asistență imediată din Fondul Patrimoniului Mondial proprietății afectate. De asemenea, avertizează comunitatea internațională cu privire la aceste situații, în speranța că poate uni eforturi pentru salvarea acestor situri pe cale de dispariție. Listarea unui sit ca Patrimoniu Mondial în Pericol permite comunității care se ocupă cu conservarea să răspundă nevoilor specifice într-o manieră eficientă.

Înscrierea unui sit pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol necesită ca Comitetul Patrimoniului Mondial să elaboreze și să adopte, după consultări cu statul în cauză, un program de măsuri corective și, ulterior, să monitorizeze situația sitului. Trebuie depuse toate eforturile pentru a restabili valorile sitului și pentru a permite îndepărtarea acestuia de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol.

Înscrierea pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol nu este percepută în același mod de toate părțile interesate. Unele țări solicită înscrierea unui sit pe această Listă pentru a concentra atenția internațională asupra dificultăților cu care acesta se confruntă și pentru a obține asistență de specialitate în soluționarea acestora. Alții însă doresc să evite o astfel de înscriere pe Listă, pe care o percep ca o dezonoare. Listarea unui sit ca Patrimoniu Mondial în Pericol nu ar trebui, în orice caz, să fie considerată o sancțiune, ci un sistem instituit pentru a răspunde nevoilor specifice de conservare într-o manieră eficientă, așa cum este explicat în a doua masă rotundă din cadrul proiectului HeRe, menționată mai sus.

Dacă un sit își pierde caracteristicile care au determinat inscripția sa pe Lista Patrimoniului Mondial, Comitetul Patrimoniului Mondial poate decide să șteargă proprietatea atât din Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, cât și din Lista Patrimoniului Mondial.

© Institutul pentru Protecția Monumentelor Culturale din Serbia

Patriarhia Mănăstirii Peć, parte a Monumentelor Medievale din Kosovo, Serbia, Sit de Patrimoniu Mondial în Pericol

Lista Patrimoniului Mondial în Pericol

din noiembrie 2019

Sursa: http://whc.unesco.org/en/danger/

36 SITURI CULTURALE

AFGANISTAN
- Cultural Landscape and Archaeological Remains of the Bamiyan Valley (2003)
- Minaret and Archaeological Remains of Jam (2002)

AUSTRIA
- Historic Centre of Vienna (2017)

BOLIVIA
(Statul Plurinațional)
- City of Potosí (2014)

EGIPT
- Abu Mena (2001)

IRAK
- Ashur (Qal'at Sherqat) (2003)
- Hatra (2015)
- Samarra Archaeological City (2007)

IERUSALIM
(Sit propus de Iordania)
- Old City of Jerusalem and its Walls (1982)

LIBIA
- Archaeological Site of Cyrene (2016)
- Archaeological Site of Leptis Magna (2016)
- Archaeological Site of Sabratha (2016)
- Old Town of Ghadamès (2016)
- Rock-Art Sites of Tadrart Acacus (2016)

MALI
- Old Towns of Djenné (2016)
- Timbuktu (2012)
- Tomb of Askia (2012)

MICRONEZIA
(Statele Federative)
- Nan Madol: Ceremonial Centre of Eastern Micronesia (2016)

PALESTINA
- Hebron/Al-Khalil Old Town (2017)
- Palestine: Land of Olives and Vines – Cultural Landscape of Southern Jerusalem, Battir (2014)

PANAMA
- Fortifications on the Caribbean Side of Panama: Portobelo-San Lorenzo (2012)

PERU
- Chan Chan Archaeological Zone (1986)

SERBIA
- Medieval Monuments in Kosovo (2006)

SIRIA (Republica Arabă)
- Ancient City of Aleppo (2013)
- Ancient City of Bosra (2013)
- Ancient City of Damascus (2013)
- Ancient Villages of Northern Syria (2013)
- Crac des Chevaliers and Qal'at Salah El-Din (2013)
- Site of Palmyra (2013)

UGANDA
- Tombs of Buganda Kings at Kasubi (2010)

REGATUL UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD
- Liverpool – Maritime Mercantile City (2012)

UZBEKISTAN
- Historic Centre of Shakhrisyabz (2016)

VENEZUELA
(Republica Bolivariană)
- Coro and its Port (2005)

YEMEN
- Historic Town of Zabid (2000)
- Old City of Sana'a (2015)
- Old Walled City of Shibam (2015)

17 SITURI NATURALE

REPUBLICA AFRICA CENTRALĂ
- Manovo-Gounda St Floris National Park (1997)

CÔTE D'IVOIRE
- Mount Nimba Strict Nature Reserve (1992) *

REPUBLICA DEMOCRATICĂ CONGO
- Garamba National Park (1996)
- Kahuzi-Biega National Park (1997)
- Okapi Wildlife Reserve (1997)
- Salonga National Park (1999)
- Virunga National Park (1994)

GUINEA
- Mount Nimba Strict Nature Reserve (1992) *

HONDURAS
- Río Plátano Biosphere Reserve (2011)

INDONEZIA
- Tropical Rainforest Heritage of Sumatra (2011)

KENYA
- Lake Turkana National Parks (2018)

MADAGASCAR
- Rainforests of the Atsinanana (2010)

MEXIC
- Islands and Protected Areas of the Gulf of California (2019)

NIGER
- Air and Ténéré Natural Reserves (1992)

SENEGAL
- Niokolo-Koba National Park (2007)

INSULELE SOLOMON
- East Rennell (2013)

REPUBLICA UNITĂ A TANZANIEI
- Selous Game Reserve (2014)

STATELE UNITE ALE AMERICII
- Everglades National Park (2010)

*** proprietate transfrontalieră**

Proprietăți ale Patrimoniului Mondial în pericol și în afara pericolului

AFRICA

Sursa: Muzeele Naționale din Kenya

Conservare și dezvoltare: o imagine de ansamblu a preocupărilor și intervențiilor ecologice pentru protejarea valorii universale excepționale a proprietății Patrimoniului Mondial "Lacul Turkana" din Kenya

Kibunjia, Mzalendo (Dr.), Director General, Muzeele Naționale din Kenya
Wanderi, Hoseah

Introducere
Așezarea Lacului Turkana

Lacul Turkana, cunoscut anterior ca Lacul Rudolf, este situat în nordul Kenyei, la granița cu Etiopia și Sudanul de Sud. Lacul se află într-un bazin închis, într-un mediu cu ariditate extremă, precipitații scăzute și slab distribuite, rată mare de evaporare și vânturi puternice din sud-vest. Acest lac cu apă alcalină este unic prin faptul că este cel mai mare lac permanent al deșertului din lume. În ceea ce privește volumul, el este al patrulea lac ca mărime din Africa și cel mai mare lac din brațul estic al cheiului.

Lacul s-a format în două depresiuni în partea inferioară a Sistemului de Chei din Kenya. Se crede că s-a revărsat spre vest, atunci când nivelul apei a atins cote ridicate, prin mlaștina Lotegipi în râul Nil, unde debitul s-a menținut până acum 7.500 de ani, când, din cauza schimbărilor climatice, conexiunea a fost întreruptă (Butzer, 1971). În anii următori, adâncimile și altitudinea zonei lacului s-au modificat din cauza schimbărilor climatice, lăsând lacul fără ieșire de suprafață. Suprafața sa a fluctuat între 6,750 km^2 și 7,560 km^2 (Gownaris și colab .; 2015; Velpuri și Senay, 2012).

În ciuda dimensiunilor mari, Lacul Turkana este un sistem variabil, în continuă schimbare, ca urmare a naturii sale de bazin închis, a mediului arid și a dependenței sale puternice de un râu pentru marea majoritate a fluxului său.

Nivelul de apă al lacului este echilibrat de râu, pânza freatică și evaporare (Op cit). Rata medie de evaporare de 2.5 m/an cere o compensare a fluxului de aproximativ 600 m^3s^{-1} sau 19 km^3an^{-1} pentru a menține echilibrul apei lacului, care provine în mare parte din râul Omo (Avery, 2010 și 2012).

Includerea pe Lista Patrimoniului Mondial

Lacul Turkana a fost inclus pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO în 1997 și a fost extins în 2001 pentru a include Insula de Sud, în conformitate cu criteriile (viii) și (x). Componentele proprietății sunt Parcul Național Sibiloi, Insula Centrală și de Sud, care acoperă cumulativ o suprafață de 161.485 hectare. Valoarea sa universală excepțională se bazează pe faptul că geologia lacului și zona sa terestră reprezintă stadii majore ale istoriei pământului, depozitele fosile prezentând urme de viață precum hominizi și alte resturi fosile. Acestea au contribuit la înțelegerea originii umane și a paleo-mediului mai mult decât oricare alt sit din lume.

Diversele habitate ale lacului rezultate în urma schimbărilor ecologice în timp sunt, de asemenea, excepționale. Habitatele variază de la terestre la acvatice, de la deșerturi până la pajiști locuite de faună diversă. Acestea includ specii amenințate, ca de exemplu girafa reticulată, lei, zebre imperiale și peste 350 de specii de păsări acvatice/terestre. Insulele Lacului Turkana sunt habitate importante de reproducere a crocodilului de Nil, Crocodylus niloticus, și hipopotamului amfibiu. Lacul este, de asemenea, un pasaj important și o escală pentru păsările migratoare palearctice. Prin urmare, lacul Turkana oferă un laborator mare și valoros pentru studiul comunităților de plante și animale.

Kenya păzește această bijuterie în ciuda provocărilor cu care se confruntă din cauza schimbărilor climatice accelerate. Există, de asemenea, provocarea adusă odată cu dezvoltarea de natură transfrontalieră, care necesită o monitorizare minuțioasă și constantă asupra atenuării impactului acestei dezvoltări, pentru asigurarea integrității ecologice și menținerea valorii universale de excepție a Lacului Turkana.

SCHIMBĂRI

Râul Omo furnizează peste 90% din toată deversarea sa, în timp ce atât Turkwel cât și Kerio asigură mai puțin de restul de 10%. Nivelul apei lacului fluctuează în mare măsură în funcție de precipitațiile din zonele muntoase ale Etiopiei. Evaporarea apei de suprafață este ridicată și este estimată la 2.33 my^{-1}. Salinitatea este estimată la 1.7 părți la mie (24 $meql^{-1}$) și conductivitatea apei la 3400 μScm^{-1}. În trecut, delta se afla în totalitate în Etiopia. Delta Omo, unde se termină râul, s-a extins și acum se încadrează în cele două țări din cauza scăderii semnificative a nivelului apei lacului. (Malala și colab., 2018). Odată cu creșterea populației, zona aridă a lacului este locul de reședință a peste 300.000 de oameni din Kenya. Lacul susține diversitatea culturală și naturală a zonei, iar parcurile sale sunt atracții turistice majore în nordul Kenyei. Acest lucru se va schimba dacă nu se iau măsuri drastice.

În cadrul celei de-a 42-a sesiuni a Comitetului Patrimoniului Mondial din 2018, Lacul Turkana a fost înscris pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol.

PREOCUPĂRI EXPRIMATE

Lacul Turkana a intrat în discuțiile Comitetului Patrimoniului

Mondial din 2011, în cadrul celei de-a 35-a sesiuni organizate la Paris, Franța, solicitându-se colaborarea dintre Kenya și Etiopia pentru protejarea sa. [...] Comitetul Patrimoniului Mondial a cerut statelor Kenya și Etiopia să abordeze problematica lacului Turkana într-o manieră bilaterală și să efectueze o evaluare strategică de mediu (SEA) pentru a evalua impactul cumulat al tuturor evoluțiilor. [...] În ceea ce privește pe Kenya, Comitetul Patrimoniului Mondial a recomandat:

a. Un recensământ detaliat al celor mai importante specii de animale sălbatice, pentru a stabili statutul acestora și a dezvolta date de referință, spre a monitoriza recuperarea acestora;
b. Consolidarea eficienței aplicării legii și a supravegherii;
c. Stabilirea unei prezențe permanente a personalului Serviciului de Animale Sălbatice din Kenya în partea de nord a Parcului Național Sibiloi, precum și în Parcurile Naționale Centrale și Insulare de Sud;
d. Dezvoltarea, în strânsă cooperare cu reprezentanții comunităților pastorale locale, a unei strategii de diminuare a pășunatului din zona proprietății, inclusiv prin identificarea zonelor de pășunat din afara proprietății și asigurarea accesului acestora la apă;
e. Evaluarea fezabilității reintroducerii speciilor emblematice, care au dispărut din proprietate, cum ar fi girafa reticulată și zebra imperială;
f. Serviciul pentru Animale Sălbatice din Kenya și Muzeele Naționale din Kenya au fost rugate să se asigure că un nou plan de management se adresează tuturor celor trei componente ale proprietății și acoperă atât biodiversitatea, cât și valorile paleontologice.

Kenya a finalizat elaborarea Planului de Gestionare a Parcurilor Naționale din Lacul Turkana 2018 - 2028. Pe lângă procedurile de planificare a managementului parcului, documentul aspiră la implementarea Recomandărilor Comune de Monitorizare Reactivă propuse de Comitetul Patrimoniului Mondial și Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii în 2012 și 2015. Documentul a fost semnat în decembrie 2018 și de către directorii Serviciului de Animale Sălbatice din Kenya și Muzeelor Naționale din Kenya. Punerea în aplicare a planurilor de acțiune prezentate în document a început, unul dintre ele fiind planul național de acțiune pentru recuperarea girafei, supranumit: Planul de Recuperare și Acțiune pentru Girafă (Giraffa camaeleopardis) în Kenya 2018 - 2022. Planul de acțiune de recuperare acoperă cele trei subspecii recunoscute de Girafă (tippelskirchi, rothschildi și reticulata), toate acestea fiind întâlnite în Kenya. Monitorizarea a fost îmbunătățită pentru a urmări reproducerea și mișcarea Zebrei Imperiale și a altor erbivore, a pasărilor și a felinelor mari, precum leii.

Acțiunile pentru recuperarea și protejarea girafei reticulate în ceea ce privește Parcul Național Sibiloi sunt astfel abordate în acel plan de recuperare și acțiune. În plus, monitorizarea faunei sălbatice din proprietate și din afara proprietății Patrimoniului Mondial a fost o activitate continuă.

În plus, un plan participativ de pășunat a fost convenit reciproc între comunitățile de păstori locali și Serviciul pentru Animale Sălbatice din Kenya ca o modalitate de atenuare a conflictelor dintre oameni și dintre oameni și animalele sălbatice. Planul de pășunat abordează astfel recomandările celor două misiuni de monitorizare reactivă.

În vederea susținerii activităților de pescuit, Institutul de Cercetare în Domeniul Maritim și al Pescuitului din Kenya (KMFRI) și alte departamente guvernamentale au inițiat în 2017 măsuri de conservare, prin cartografierea și demarcarea zonelor de creștere a peștilor, alături de consolidarea capacității părților interesate cu privire la valoarea conservării. Zone precum Golful El Molo și jumătatea nordică a lacului Turkana au avut parte de o aplicare sporită a auto-regulării de către pescari, prin implementarea dimensiunii minime recomandate de plase și închiderea anumitor zone pentru pescuit.

După cum s-a demonstrat, Kenya a grăbit măsurile corective privind gestionarea provocărilor de pe teritoriul kenyan pentru a atenua amenințările la adresa lacului. De asemenea, a fost foarte deschisă în ceea ce privește continuarea angajamentelor bilaterale cu Etiopia cu privire la studiul Evaluării Strategice de Mediu propus și este de asemenea dornică să finalizeze bugetarea, strângerea de fonduri, identificarea consultantului, să comisioneze studiul și să dețină un mecanism de monitorizare susținut, odată ce raportul Evaluării Strategice de Mediu este adoptat.

PROPUNERI DE ACȚIUNE

[...] Statele Părți Kenya și Etiopia s-au întâlnit pentru a ajunge la un consens legat de împărțirea în mod durabil a resurselor naturale transfrontaliere. Cele două state părți au dezvoltat în comun Termenii de referință (TOR) pentru un studiu de Evaluare Strategică de Mediu (SEA) în bazinul Turkana-Omo.

Cele două state părți s-au întâlnit la Nairobi, au elaborat, adoptat și semnat un document cu Termeni de referință pentru Evaluarea Strategică de Mediu din bazinul Lacului Turkana pe 13 ianuarie 2017. Acesta a fost urmat de elaborarea Termenilor de referință pentru un grup mixt de experți tehnici (JTEP) și numirea membrilor grupului, cuprinzând experți din ambele țări pentru a supraveghea, monitoriza și evalua activitatea consultanților ce iau parte la Evaluarea Strategică de Mediu. Documentul a fost semnat de cele două state părți în data de 21 martie 2017 la Addis Abeba, Etiopia. Pe 15 septembrie 2017, cele două state părți s-au reunit din nou la Addis Abeba pentru alcătui o cerere de propunere a unui studiu de consultanță pe perioada desfășurării Evaluării Strategice de Mediu. Documentul complet a fost semnat între Kenya și Etiopia la data menționată anterior.

În cele din urmă, un proiect de buget pentru Studiul Evaluării Strategice de Mediu este în curs de revizuire de către Etiopia, după care cele două state părți se vor reuni din nou pentru a-l conveni și adopta. Se preconizează existența unui sprijin financiar pentru proiectul SEA în timp util. Kenya speră să primească finanțare din partea Programului Națiunilor Unite pentru Mediu, în cadrul Programului de Evaluare a Apelor Transfrontaliere.

CONCLUZIE

Statul parte Kenya intenționează să continue implicarea părților interesate, inclusiv Centrul Patrimoniului Mondial și Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (UICN), în stabilirea celor mai bune intervenții pentru gestionarea durabilă a proprietății Lacul Turkana. În acest context, Kenya intenționează să invite o misiune de monitorizare reactivă comună a Centrului Patrimoniului Mondial/ UICN pentru a examina impactul barajului GIBE III asupra valorii universale de excepție a lacului Turkana.

Referințe

Butzer, K., (1971). Recent history of an Ethiopian delta - The Omo River and the level of Lake Rudolf, Department of Geography, Research Paper No. 136. The University of Chicago Press Chicago.

Gownaris NJ, Pikitch EK, Ojwang WO, Michener R, Kaufman L (2015) Predicting species' vulnerability in a massively perturbed system: The Fishes of Lake Turkana, Kenya. PLoS ONE 10(5): e0127027. doi:10.1371/journal.pone.0127027.

Velpuri, N., Senay, G., and Asante K., (2012). A multi-source satellite data approach for modelling Lake Turkana water level: calibration and validation using satellite altimetry data, Hydrology and Earth System Sciences, 16:1-18.

Avery S., (2012). Lake Turkana and The Lower Omo: Hydrologic impacts of major dam and irrigation developments: Volume 1 – Report. African Studies Centre, University of Oxford

Avery, S., (2010). Hydrological impacts of Ethiopia's Omo basin on Kenya's Lake Turkana water levels and Fisheries. The Africa Development Bank: Tunis, Nairobi. 146 pp

Malala J, Keyombe J, Olilo, C, Obiero M, Aura, C. and Njiru J. (2018). Biodiversity and Its Trends in and around Lake Turkana. A report by the Kenya Marine and Fisheries Research Institute (KMFRI) (Unpublished)

STATELE ARABE

© Ministerul Egiptean al Antichităților

Conservarea sitului de Patrimoniu Mondial Abu Mena, Alexandria, Egipt

Dr. Gamal Mostafa, Șef al sectorului Antichităților Islamice, Copte și Evreiești, Ministerul Antichităților, Egipt

Alexandria găzduiește o varietate largă, valoroasă de cartiere și monumente semnificative din punct de vedere istoric, dar ceea ce face ca Abu Mena să fie un loc unic este valoarea sa holistică care a fost obținută datorită mormântului sfântului.

Abu-Mena are o valoare arheologică deosebită în ceea ce privește studiile egiptologice în general și studiile copte în special, deoarece găzduiește un oraș coptic timpuriu ce își păstrează încă bisericile, necropolele și clădirile publice. Reprezintă, de asemenea, un model arheologic unic datorită caracteristicii sale de centru de pelerinaj antic al Africii de Nord, nu numai pentru creștinii timpurii din Egipt, ci și pentru creștinii timpurii din Europa Mediteraneană și de Sud-Vest, în secolele al V-lea și al VI-lea. Fragmente de pavaj din marmură, coloane de granit și bazalt, mozaicuri de pietre semiprețioase ne creează o idee despre cât de abundent și luxos decorată a fost bazilica Sf. Mina, într-o perioadă în care bisericile creștine din Europa erau structuri primitive, aceasta în cazul în care ele existau. Până ca apa să secе, orașul pelerin a găzduit chiar și o clădire pentru băi calde și reci.

Situl a fost numit după Sfântul egiptean Mina al Alexandriei, care a fost martirizat la sfârșitul secolului al IV-lea. Situl se află în deșertul Mariut, în districtul Burg al-Arab, situat la sud de Guvernoratul Alexandriei, între Wadi el-Natrun și Alexandria însăși. Biserica, baptisteriul, bazilica, clădirile publice, străzile, mănăstirile, casele și atelierele din acest oraș sfânt creștin timpuriu au fost construite deasupra mormântului martirului Mina din Alexandria, care a murit în 296 î.Hr.

Situl este acum format doar din rămășițele unei mănăstiri, ruinele principale ale bazilicii fiind încă de recunoscut. De asemenea, structurile subterane se află încă într-o stare excelentă și prezintă un interes deosebit în rândul arheologilor (Saba, 2017).

În 1979, ruinele acestui oraș minunat au fost înscrise în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO ca fiind unul dintre cele mai importante cinci situri din Egipt. În 2001, a fost considerată proprietate culturală în pericol de către Comitetul Patrimoniului Mondial UNESCO.

Amenințarea hidrologică

Caracteristicile hidrologice ale sitului sunt strict legate de realitatea geografică în care este încadrat. Abu Mena este situat la granița Saharei de Vest, la 48 km sud-vest de Alexandria, la 17 km de Marea Mediterană și la aproximativ 97 km de ramura Rosetta din Delta Nilului. Principalele descoperiri arheologice, care sunt concentrate pe o suprafață de aproximativ 100 ha, se află la o altitudine medie de 40 m, unde suprafața solului este sub formă de teren plat, cu unele dune și depresiuni netede, ușor înclinate spre nord-est.

Eforturi pentru protejarea sitului

Într-un efort comun cu Ministerul Agriculturii și Ministerul Resurselor de Apă și Irigației și cu sprijin științific adecvat, Ministerul Antichităților a dezvoltat un proiect ambițios, cu intenția de a coborî nivelul apei în situl arheologic și de a-l menține sub control.

Proiectul se bazează pe posibilitatea de a ajuta la scurgerea apelor subterane prin intermediul unor șanțuri deschise. Apa drenată va fi adusă în rezervoarele centralizate, din care va fi ridicată prin pompe și evacuată din nou în canalele principale ale Nilului. Acest lucru s-ar desfășura pe o întindere de aproximativ 4.20 ha în centrul zonei monumentale.

Șanțurile de drenare vor fi săpate la un nivel adecvat pentru a atrage apa din jurul și din subsolurile monumentelor. Apa colectată va fi transportată către rezervoare intermediare printr-o rețea de conducte de colectare, apoi într-un rezervor primar de dimensiuni însemnate de la capătul zonei de scurgere. În cele din urmă, un set de pompe conectate la o conductă lungă de 1.20 km vor ajuta la descărcarea apei în canalele principale ale zonei Bahig. Soluții tehnice speciale vor fi adoptate pentru a facilita captarea apei prin albie și pe malurile șanțurilor. Mai mult, conductele de colectare, ce însumează o lungime totală de aproximativ 9 km, vor fi realizate din material poros și așezate în pământ la o adâncime adecvată, pentru a contribui cum se cuvine la drenaj.

Consiliul Suprem al Antichităților a încercat să contracareze fenomenul prin săparea șanțurilor și a lărgit zona listată în speranța de a scădea presiunea irigației. Totuși, aceste măsuri s-au dovedit a fi insuficiente, luând în considerare amploarea problemei și resursele limitate disponibile.

Ulterior, a fost propus un proiect de deversare a apei și, după o serie de modificări ale metodologiei convenite, în 2006 a fost implementată prima fază a acestei inițiative cu instalarea unui număr total de 170 de pompe de apă pentru drenarea apei de pe teritoriul sitului arheologic. Cu toate acestea, în perioadele care au urmat instabilităților politice după 2011, cele 170 de pompe de apă au încetat treptat să funcționeze din cauza întreruperilor periodice de electricitate și a lipsei de întreținere.

Președintele Republicii Arabe Egipt, Abdel-Fattah Al-Sisi, a înființat pentru prima dată în Egipt Comitetul Suprem pentru Gestionarea Siturilor de Patrimoniu Mondial, sub președinția Asistentului Președintelui pentru proiecte naționale și strategice. Ministerele și oficialii de stat investiți în conservarea siturilor de patrimoniu mondial egiptean au primit titlul de membri ai comitetului și vor facilita și coordona discuții între toate autoritățile egiptene pentru a păstra și valorifica siturile egiptene ale patrimoniului mondial.

O echipă de specialiști a fost formată pentru a pregăti un plan de management cuprinzător pentru sit și planuri de conservare în vederea menținerii valorii sale universale excepționale.

Referințe

Baines, John & Jaromir Malek. Atlas of Ancient Egypt. Paris: Les Livres De France, 1980

Dölger, Franz Josef. Egyptian Antiquities Service. Bonn: Institut in Bonn, Seminar für Christliche Archäologie, 1986

Grossmann, Peter. Abu Mena 1: Die Gruft Kirche und die Gruft. Mienz am Rhien: Philipp Von Zabern, 1989

Grossmann, Peter. Early Christian Architecture in the Nile Valley in Coptic Art Culture. Cairo: HIES, 1990

Krautheimer, Richard. Early Christian and Byzantine architecture. Maryland: Denzuin books LTD., 1965

Redford, Donald B. (Editor). Oxford Encyclopedia of Ancient Egypt. Cairo: The American University in Cairo Press, 2001

UNESCO World Heritage Center. World Heritage List. Geneva: UNESCO, Sep. 2003

Franz J. Dölger. Egyptian Antiquities Service. Bonn: Institut in Bonn, Seminar für Christliche Archäologie, 1986

EUROPA ȘI AMERICA DE NORD

Centrul istoric din Viena - o abordare în trei pași

Florian Meixner, Specialist programe pentru Patrimoniul Mondial și protejarea proprietății culturale, Comisia Națională a Austriei pentru UNESCO

În 2001, „Centrul istoric al Vienei" a fost catalogat drept Patrimoniu Mondial în baza criteriilor (ii), (iv) și (vi). Nucleul istoric din Viena este o mărturie excepțională a unei dezvoltări urbane continue de-a lungul celui de-al doilea mileniu, de la Evul Mediu la vastele extinderi urbane din secolul al XIX-lea. Manifestat prin patrimoniul său arhitectural, centrul istoric al Vienei ilustrează cele trei etape principale ale dezvoltării urbane: Evul Mediu, Barocul și Gründerzeit. Fiind reflectate în peisajele urbane ale orașului, acestea constituie o parte integrantă a valorii universale excepționale a sitului. Spre deosebire de multe alte orașe mari europene, centrul istoric al Vienei a păstrat un grad ridicat de integritate în ceea ce privește dispunerea istorică urbană, caracteristicile arhitecturale și panorama. Chiar dacă s-a confruntat cu distrugeri majore pe parcursul celui de-al Doilea Război Mondial, proprietatea nu a fost supusă unor schimbări arhitecturale semnificative pe teritoriul zonei principale. Cu doar două excepții – construirea unor clădiri înalte în anii 1930 și perioada postbelică - peisajul urban istoric din Viena a rămas intact în structura și logica morfologică.

Când „Centrul istoric din Viena" a fost înscris pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol de către Comitetul Patrimoniului Mondial în 2017 (Decizia 41 COM 7B.42), această integritate a fost percepută ca fiind grav amenințată. ICOMOS și Comitetul au declarat că atât dezvoltarea urbană generală a proprietății (de la înscrierea sa în 2001), cât și proiectele de dezvoltare planificate compromit valoarea universală excepțională a sitului. Mai mult, instrumentele municipale de planificare și sistemul de management nu au fost considerate suficiente pentru a proteja atributele ce întrețin această valoare universală excepțională.

În special în ceea ce privește patrimoniul urban, punerea în aplicare a Convenției Patrimoniului Mondial este o sarcină complexă și provocatoare. O multitudine de părți interesate cu solicitări uneori divergente acționează în cadrul unui sistem urban polivalent, ridicând provocări în ceea ce privește conservarea și dezvoltarea.

Datorită structurii federale a Republicii Austria, responsabilitățile legale din domeniul protecției și conservării patrimoniului se află sub tutela diferitelor autorități și organisme administrative. Protecția monumentelor, de exemplu, se încadrează în legislația federală, în timp ce legile provinciale acoperă conservarea naturii și protecția peisajului. Totuși, reglementările privind construcțiile și zonarea sunt competențe ale comunităților și ale municipalităților. Aceasta creează o situație uneori dificilă, solicitând tuturor părților interesate și autorităților o cooperare strânsă pentru a garanta protecția și conservarea adecvată a patrimoniului.

În cazul „Centrului istoric din Viena" a fost nevoie de dezvoltarea unei metode adecvate, care să permită discuții eficiente, punerea în practică a ideilor ce reies din aceste discuții și schimbul între toate părțile importante interesate. Pentru a obține un astfel de rezultat, Cancelaria Federală (în calitate de Minister al Culturii responsabil) a inițiat o abordare în trei etape, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe, Orașul Viena, Comisia Austriacă pentru UNESCO, reprezentanții investitorilor și organizațiilor societății civile. Aceasta a inclus: un atelier cu trei experți internaționali independenți în planificare urbană și patrimoniu; o evaluare amplă a impactului asupra patrimoniului (HIA), atât în ceea ce privește dezvoltarea urbană globală, cât și mult discutata problemă a construirii unor clădiri înalte în zona principal; o misiune consultativă la nivel înalt condusă de către UNESCO și ICOMOS.

Ca urmare a acestor trei etape, a fost creat un teren comun pentru discuții, care să faciliteze noi forme de dialog - la nivel național și internațional. Rezultatele atelierului, evaluării și raportului misiunii consultative au fost puse la dispoziția publicului în mediul online. În plus, a fost creat un videoclip explicativ pentru a ilustra complexitatea cazului și pentru a vizualiza rezultatele evaluării impactului asupra patrimoniului. Prin menținerea unui grad ridicat de transparență, includerea informațiilor despre societatea civilă a fost, de asemenea, garantată. Încrederea redobândită între toate părțile interesate relevante, în combinație cu accesul deschis la toate informațiile relevante, creează acum spațiul necesar pentru a face următorii pași către o Stare de Conservare Dorită, precum și pentru dezvoltarea unui sistem de management cuprinzător și durabil.

AMERICA LATINĂ ȘI CARAIBELE

Autor: Nuria Sanz | © UNESCO

A fi în pericol, o modalitate cinstită de salvgardare. Cazul Humberstone și Santa Laura Saltpeter Works

Maria Matute Willemsen, Arhitect, Centrul Național al Patrimoniului Mondial, Ministerul Culturii, Artelor și Patrimoniului, Chile

Cu mii de ani în urmă, când deșertul din nordul statului Chile era doar fund al mării, acumularea anumitor tipuri de alge a dat naștere unui fenomen geologic excepțional, care a creat un peisaj cu cea mai mare concentrație de nitrați din lumea cunoscută, fiind de altfel singurul loc din lume unde nitratul a fost extras la scară industrială. Acest teritoriu este cunoscut sub numele de Pampa din Tamarugal.

Salpetrul, un compus mineral din azotat de sodiu, a fost utilizat la scară largă - în special în Europa și Statele Unite - pentru proprietățile sale ca exploziv și pentru rezistența sa extraordinară ca îngrășământ agricol.

Acesta a stârnit un secol de minerit în mijlocul celui mai uscat deșert din lume, care a fost transformat și locuit în ciuda unor condiții de viață dure, rezultând astfel un fenomen de schimb la nivel global, ce și-a lăsat amprenta asupra agriculturii și economiei mondiale, precum și asupra teritoriului, culturii și economiei din Chile.

Industria salpetrului din Chile - construită în principal cu capital englez - a atins apogeul în secolul al XX-lea, sfârșindu-se odată cu descoperirea salpetrului sintetic, ce a avut loc în perioada Primului Război Mondial și crizei din 1929. Teritoriul era alcătuit din aproximativ 300 de spații de lucru (oficinas, saltpeter works) care erau conectate prin 2.000 de kilometri de linii de cale ferată. Teritoriul era locuit de o populație de aproximativ 36.000 de muncitori și familiile acestora. Aceste spații de lucru au fost concepute pentru a fi așezări temporare, a căror existență depindea de extragerea mineralului din șantier, fiind ulterior abandonate, lăsând în urmă numeroase vestigii culturale și materiale.

După închiderea activității, lucrările de la Humberstone și Santa Laura au fost neglijate, dar înainte de a fi demontate în întregime valoarea lor a fost recunoscută și au primit astfel protecție, întrucât erau singurele rămășițe existente din lume ale epocii așanumitului minerit de „aur alb „. În 2005, Guvernul din Chile a asigurat în mod strategic recunoașterea locului ca sit de Patrimoniu Mondial, iar proprietatea, o singură unitate formată din două lucrări separate la o distanță de 1.5 km, a fost înscrisă după trei criterii culturale, (ii), (iii) și (iv). Și autenticitatea, și puterea lor evocatoare sunt cele care ajută la transmiterea istoriei, culturii și operațiunilor industriale ale proprietății. Santa Laura păstrează rămășițele instalațiilor sale industriale, în timp ce în Humberstone au fost păstrate sectoarele rezidențiale și administrative.

În cei 41 de ani de la existența Convenției, șase situri au fost înscrise direct pe Lista în Pericol, iar Humberstone și Santa Laura a fost unul dintre ele. Aceasta a condus la o fază de gestionare comună între guvernul chilian, întreprinderile private și comunitate, cu îndrumarea UNESCO.

Amenințările pentru care proprietatea a fost înscrisă pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol au fost lipsa de întreținere timp de 40 de ani, vandalism cauzat de jefuirea de materiale reutilizabile, daune provocate de vânt și climatul deșertic, precum și natura extrem de fragilă a clădirilor industriale.

În drumul către îndepărtarea sitului de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol, trebuie menționat progresul pe care patrimoniul l-a obținut la nivel instituțional în Chile: două cutremure importante, succesiunea a cinci administrații guvernamentale diferite, Fondul de Asistență Internațională UNESCO și 3 misiuni, adoptarea Declarației retrospective a valorii universale excepționale și a stării dorite de conservare pentru îndepărtare (DSOCR) din Lista în Pericol (2013).

DSOCR este unul dintre cele mai importante instrumente pentru eliminarea unei proprietăți de pe Lista în Pericol. Acesta constă în dezvoltarea unei descrieri a obiectivelor convenite, care încearcă să reducă sau să elimine amenințările ce afectează proprietatea și în crearea unui plan pentru atingerea acestor obiective, specificând situații de conservare dorite, măsuri corective pentru realizarea acestora și un calendar pentru implementarea lor.

DSOCR pentru Humberstone și Santa Laura a inclus patru stări și axe pentru conservare: stabilitate, autenticitate, integritate, protecție și securitate; Planul și sistemul de management; Prezentarea proprietății; Zona tampon, 10 măsuri corective cu obiective pe o perioadă de 2 și 5 ani și 15 indicatori care trebuie monitorizați la fiecare raport de stare de conservare.

Unele dintre cele mai importante măsuri au vizat conservarea și cercetarea materialelor, precum și îmbunătățirea legăturii dintre sit și oameni. Pe de altă parte, trebuie menționat managementul exemplar al Saltpeter Museum Corporation, o societate privată, non-profit, care operează cu fonduri proprii, fonduri private obținute de la întreprinderi miniere, dar și fonduri publice, în cadrul căreia toți angajații și membrii sunt conectați la trecutul și viitorul zonei.

În iulie 2019, la 14 ani de la înscrierea sa pe Lista Patrimoniului în Pericol (cu 4 mai mult decât media) și după o investiție estimată la 10 milioane de dolari, Humberstone și Santa Laura Saltpeter Works au trecut de la una dintre cele 93 de proprietăți care au fost considerate vreodată în pericol la a fi una dintre cele 40 care au reușit să depășească această condiție și să obțină eliminarea de pe Listă. Comitetul și organele consultative confirmă că 100% din măsurile corective au fost aplicate, iar celelalte state felicită și împărtășesc bucuria în ceea ce privește implementarea cu succes a pașilor cheie care au dus la eliminarea de pe Listă: obținerea unui consens pentru a redacta în mod colaborativ DSOCR; existența unor măsuri corective pe termen scurt și mediu pentru a asigura monitorizarea și continuitatea politică; identificarea rolurilor părților interesate fără duplicarea sau absența finanțării și funcțiilor; consolidarea identității și a conexiunii cu comunitatea prin recunoașterea valorii universale excepționale a sitului; și perceperea introducerii pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol ca o oportunitate de a atrage atenția asupra sitului și asupra urgenței situației, asupra obținerii de resurse si creșterii conștientizării publice.

Acesta este considerat un caz de bune practici, care a implicat folosirea unui proces de lucru metodic, colaborativ, cu implicarea Guvernului, a Saltpeter Museum Corporation și a comunității locale, care au înțeles cu toții semnificația faptului de a fi pe Lista în Pericol, de a investi în măsuri corective și de a percepe valoarea universală excepțională ca pe o garanție a durabilității.

Convenția de la Haga pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat

Sursa: http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/armed-conflict-and-heritage/convention-and-protocols/

Convenția pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat a fost adoptată la Haga (Olanda) în 1954, ca urmare a distrugerii masive a patrimoniului cultural în timpul celui de-al doilea război mondial. Este primul tratat internațional axat exclusiv pe protecția patrimoniului cultural în caz de conflict armat. Acesta acoperă patrimoniul cultural imobil și mobil, inclusiv monumente de arhitectură, artă sau istorie, situri arheologice, opere de artă, manuscrise, cărți și alte obiecte de interes artistic, istoric sau arheologic, precum și colecții științifice de tot felul, indiferent de originea lor sau dreptul de proprietate. Convenția de la Haga din 1954 încurajează statele să adopte măsuri de protecție pe timp de pace pentru protejarea proprietăților culturale. Convenția stabilește un nivel minim de protecție, pe care toate Statele Părți trebuie să îl respecte în perioadele de conflict și ocupație. Convenția impune, de asemenea, Statelor Părți să pună în aplicare sancțiuni penale pentru încălcările Convenției și le încurajează să promoveze Convenția. În cele din urmă, creează o formă de protecție (numită „protecție specială") pentru proprietățile culturale.

Primul Protocol din 1954 interzice exportul de bunuri culturale mobile dintr-un teritoriu ocupat și impune întoarcerea acestora pe teritoriul statului din care au fost exportate. De asemenea, protocolul interzice păstrarea bunurilor culturale ca reparații de război.

Al doilea protocol din 1999 întărește dispozițiile Convenției, în special dispozițiile privind salvarea bunurilor culturale și conduita în timpul ostilităților. De asemenea, creează o formă mai mare de protecție (numită „protecție sporită") pentru proprietățile culturale de cea mai mare importanță pentru umanitate. Al doilea Protocol din 1999 definește sancțiunile declanșate de încălcări grave împotriva bunurilor culturale. În sfârșit, acest protocol creează un corp instituțional: Comitetul pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat.

Lista internațională a bunurilor culturale sub protecție sporită

din noiembrie 2019

- **ARMENIA**
  - Monastery of Geghard and the Upper Azat Valley
- **AZERBAIDJAN**
  - Walled City of Baku with the Shirvanshah's Palace and Maiden Tower
  - Gobustan Archaeological site
- **BELGIA**
  - House & Workshop of Victor Horta
  - Neolithic flint mines at Spiennes, Mons
  - The Plantin - Moretus House - Workshops-Museum Complex and the Business Archives of the Officiana Plantiniana
- **CAMBODGIA**
  - Angkor
- **CIPRU**
  - Choirokoitia
  - Painted Churches in the Troodos Region
  - Paphos
- **REPUBLICA CEHĂ**
  - Tugendhat Villa in Brno
- **GEORGIA**
  - Historical Monuments of Mtskheta
- **ITALIA**
  - Castel del Monte
  - National Central Library of Florence
  - Villa Adriana
- **LITUANIA**
  - Kernavé Archaeological Site
- **MALI**
  - Tomb of Askia

Implicarea societății civile pentru a proteja moștenirea culturală în țările care se confruntă cu conflicte

Joanne McCafferty, doctorand/ cercetător, Universitatea din Copenhaga și Centrul Nordic pentru Patrimoniu Cultural și Conflicte Armate

În timpul conflictului, prima linie de salvare a patrimoniului revine adesea diferitelor forțe militare care nu dețin abilitățile relevante pentru a aplica astfel de măsuri de protecție. Deși este esențial ca patrimoniul cultural supus la risc să fie protejat in situ sau refugiat în locații sigure, aceasta nu este responsabilitatea directă a armatei, ci a autorităților civile relevante și a experților în patrimoniu cultural care provin adesea din mici organizații sau inițiative. Colaborarea și formarea societății civile din sectorul patrimoniului ar servi la abilitarea acesteia de a adopta noi metode strategice de protecție a patrimoniului, atât situri arheologice, cât și diverse colecții muzeale, pentru a preveni, suprima și gestiona atât traficul ilicit de antichități, cât și distrugerea patrimoniului cultural. În prezent, în timpul conflictului, societatea civilă din domeniul protecției patrimoniului suferă de o lipsă de resurse umane și materiale, pe lângă numeroși factori inhibatori, cum ar fi climatul politic din țările respective.

De la conferința UNESCO din decembrie 2018 „Promovarea și îmbunătățirea angajamentului și contribuției partenerilor ONG ai UNESCO" la Agenda pentru Dezvoltare Durabilă 2030, este clar că UNESCO își propune să dezvolte un parteneriat mai puternic și mai semnificativ cu societatea civilă (UNESCO, 2017), recunoscând astfel rolul semnificativ pe care îl joacă în protecția patrimoniului și reabilitarea culturală. Cu toate acestea, capacitatea UNESCO de a coopera cu organizațiile sau actorii societății civile depinde de starea și de relația lor cu guvernul unei țări, precum și de starea societății civile în sine.

Dacă luăm în considerare Siria, nivelul ridicat de politizare din țară a împiedicat multe ONG-uri să se formeze, deoarece practica de advocacy și consolidarea capacităților au fost considerate extrem de suspecte de către regim. (Bosman, 2012) Mai mult decât atât, organizațiile caritabile siriene continuă să fie guvernate de Legea din 1958 privind asociațiile și societățile private, administrată de Ministerul Afacerilor Sociale și al Muncii (MOSAL). Atunci când solicită statutul oficial de ONG, organizațiile pot fi blocate în birocrație timp de câteva luni sau chiar un an, perioadă în care trebuie să prezinte o cantitate mare de informații detaliate. Odată cu eliberarea aprobării oficiale, organizația nu este capabilă să devieze sau să își extindă obiectivele fără să primească aprobarea expresă din partea MOSAL. (Bosman, 2012) Aceste obstacole pot descuraja o organizație să solicite statutul de ONG. Cu organizații locale incapabile să fie independente din punct de vedere financiar sau intelectual față de stat, ONG-urile cu sediul în Siria, care încearcă să servească interesele cele mai bune ale țării lor, au puțină putere sau autoritate internațională.

Irakul ne prezintă o situație diferită, întrucât este într-o etapă de reabilitare, cu multiple proiecte de reconstrucție ce abordează patrimoniul tangibil și intangibil distrus în cursul conflictului. Potrivit lui Laurie Rush și Luisa Benedettini Millington (2015), actorii societății civile și „cetățenii din ce în ce mai preocupați încearcă să recupereze istoria Irakului influențată de efectele pe termen lung ale dictaturii, ocupației și politicii sectare care au caracterizat trecutul recent al Irakului". UNESCO ar putea facilita inițiative suplimentare, care se concentrează pe lucrul eficient la nivel local, pe baza infrastructurii societății civile care există în prezent, sporind astfel durabilitatea și permițând actorilor societății civile să aibă efecte de lungă durată.

În timpul unei conferințe recente UNESCO de la Geneva, s-a pus accent puternic pe implicarea militară în implementarea Convenției de la Haga din 1954, precum și pe dezvoltarea inițiativelor de consolidare a capacității și formării, pentru ca armata să se poată angaja cu actori activi în domeniu, în special comunitățile locale. Există un consens asupra faptului că o conștientizare civilă și una militară a protecției patrimoniului cultural sunt de o importanță egală, iar punerea în aplicare a protejării patrimoniului este o responsabilitate împărtășită, care trebuie coordonată eficient între ambele părți.

Prin exerciții de consolidare a capacității între UNESCO și societatea civilă, Organizația ar putea facilita o protecție eficientă a patrimoniului pe teren. Acest lucru ar trebui realizat prin dezvoltarea parteneriatelor UNESCO cu ONG-uri și alți actori ai societății civile, cu un accent reînnoit asupra Orientului Mijlociu. Mai mult, o strategie colectivă de aplicare ar putea oficializa responsabilități în acest domeniu, cum ar fi facilitarea unui nivel ridicat de supraveghere, documentare, pază și instruire pe timp de pace, realizând, în consecință, un model proactiv de protecție a patrimoniului. Mai mult decât atât, este vital ca populația locală să se implice în procesul de reabilitare post-conflict, oportunitate ce permite cetățenilor să interacționeze cu patrimoniul cultural tangibil și intangibil, promovând astfel recuperarea societății.

Referințe

Bosman, Marieke. (2012) The NGO sector in Syria – an overview. Briefing Paper 30. International NGO Training and Research Centre.

Rush, L. and Millington, L. (2015) The Carabinieri Command for the Protection of Cultural Property: Saving the World's Heritage. Suffolk: The Boydell Press.

UNESCO. (2017) UNESCO Moving Forward: the 2030 Agenda for Sustainable Development. UNESCO. Available from: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247785

Convenția privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului de proprietate culturală ilicite

Sursa: http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/illicit-trafficking-of-cultural-property/1970-convention/

La sfârșitul anilor '60 și începutul anilor '70, furturile au crescut atât în muzee, cât și în siturile arheologice, în special în așa-numitele țări „sudice". În „nord", colecționarilor privați și, uneori, instituțiilor oficiale, li se ofereau din ce în ce mai multe obiecte care erau importate în mod fraudulos sau aveau o origine neidentificată. În acest context, și pentru a aborda astfel de situații, a fost creată în 1970 Convenția privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului de proprietate culturală ilicite.

Convenția din 1970 impune Statelor Părți să ia măsuri în aceste domenii principale:

- Măsuri preventive: inventare, certificate de export, monitorizarea comerțului, impunerea de sancțiuni penale sau administrative, campanii de informare și educație, etc.
- Dispoziții de restituire: conform articolului 7 litera (b) punctul (ii) din Convenție, Statele Părți prevăd ca, la cererea Statului Parte de origine, să se ia măsuri adecvate pentru a recupera și returna orice proprietăți culturale importate după intrarea în vigoare a Convenției. Și aceasta în ambele state. Există condiția ca statul solicitant să plătească compensație justă unui cumpărător de bună credință sau unei persoane care are un titlu valabil de proprietate. Mai indirect și sub rezerva legislației interne, articolul 13 din Convenție prevede dispoziții privind restituirea și cooperarea.
- Cadrul de cooperare internațională: ideea consolidării cooperării între Statele Părți este prezentă în toată Convenția. În cazurile în care patrimoniul cultural este pus în pericol de a fi jefuit, articolul 9 oferă posibilitatea unor acțiuni mai specifice, precum apelul la controale de export, import și comerț internațional.

CAZUL DE BUNĂ PRACTICĂ AL ITALIEI

Alberto Deregibus, Col., Comandant adjunct, Comandamentul Carabinieri pentru protecția patrimoniului cultural, Italia

Comandamentul Carabinieri pentru protecția patrimoniului cultural (prescurtare: TPC) este o unitate de poliție specializată în lupta împotriva traficului ilicit de obiecte culturale. Aceasta a fost creată în 1969, cu un an înainte ca Convenția UNESCO din 1970 să invite statele membre să stabilească servicii specifice pentru protecția patrimoniului cultural. Carabinieri TPC face parte din Corpul Carabinieri, care are un rol dublu de poliție și forță armată: este o organizație militară cu funcții de poliție civilă pentru răspuns imediat în protecția în stările de urgență. Corpul Carabinieri este mereu prezent în viața cetățenilor pe care îi protejează, de la cel mai mare oraș din Italia până la cel mai îndepărtat sat.

TPC este inclus ca parte structurală în Ministerul Culturii din Italia și îndeplinește sarcini legate de securitatea și protejarea patrimoniului cultural național, prin prevenirea și represiunea activităților ilicite din acest domeniu.

Sarcinile sale includ diverse misiuni, efectuate atât în Italia, cât și în străinătate, de la sarcini de investigare la instruire, consiliere și asistență în activități spre beneficiul diferitelor state. Cel mai important atu al său este baza de date a artefactelor culturale îndepărtate ilegal „Leonardo", care este un instrument puternic ce permite recuperarea articolelor furate.

Datorită experienței acumulate în teatrele de operații, precum Kosovo și Irak, și în virtutea recunoașterii acordate Comandamentului la nivel internațional pentru activitățile de recuperare desfășurate, TPC a fost selectat pentru crearea componentei Carabinieri a grupului de lucru italian din cadrul inițiativei „Unite4Heritage" (așa-numitele „Căști albastre pentru cultură").

Grupul de lucru, compus din Carabinieri și ofițeri ai Ministerului Culturii din Italia, a fost creat în 2015 pentru a răspunde distrugerii deliberate a obiectelor culturale și pentru a interveni în caz de dezastre naturale. A fost conceput pentru a interveni în condiții de siguranță pentru:

- păstrarea siturilor arheologice, a locurilor de cultură și a patrimoniului cultural;
- combaterea traficului internațional de bunuri culturale furate;
- sprijinirea țărilor străine în reducerea riscurilor legate de moștenirea culturală.

Grupul a fost implicat eficient în operațiunile din Italia Centrală de după cutremurul dramatic din 2016.

În ultimii ani, ofițerii TPC Carabinieri s-au implicat în diferite state pentru instruirea poliției locale și sprijinirea autorităților relevante în combaterea traficului ilicit de opere de artă. Din ianuarie 2018, doi ofițeri TPC Carabinieri sunt în Irak pentru activități de instruire specifice. În plus, alți carabinieri sunt în Palestina și în Djibouti cu același scop.

Traficul ilicit de bunuri culturale și finanțarea terorismului

Opiniile exprimate în acest articol sunt cele ale autorului și nu reprezintă neapărat opiniile Oficiului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate.

Joaquin Zuckerberg, Ofițer Programe, Secția pentru Prevenirea Terorismului, Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC)

Comunitatea internațională a asistat la un număr tot mai mare de acte care au drept scop distrugerea patrimoniului cultural mondial, jefuirea și traficul ilicit de bunuri culturale de către grupări teroriste. Aceste activități oferă venituri financiare organizațiilor teroriste și le consolidează capacitatea operațională de a desfășura activități suplimentare. Jefuirea de artefacte culturale nu este un fenomen nou, mai ales în țările în care instituțiile statului sunt slabe. Dărâmarea autorității statului, care urmează adesea conflictelor armate, intensifică problema. Modelul de distrugere și sustragere deliberată a proprietăților culturale, identificat inițial în Afganistan sub regimul taliban, a fost urmat ulterior de multe dintre facțiunile în război din Irak, Libia, Mali, Republica Arabă Siriană și Yemen. Distrugerea deliberată a patrimoniului, alături de traficul ilicit de bunuri culturale, sunt folosite ca arme de război pentru a destabiliza și oprima comunitățile prin ștergerea identității și/sau a moștenirii culturale și pentru a finanța activități teroriste suplimentare.

Mandatul UNODC în domeniul traficului de bunuri culturale și finanțării terorismului acoperă prevenirea criminalității și răspunsurile justiției penale ale statelor membre, în scopul de a oferi cea mai largă cooperare internațională posibilă pentru abordarea unor astfel de infracțiuni. Acest deziderat se bazează pe angajamentele statelor membre, care derivă din apartenența la instrumente internaționale relevante, precum: Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale, Convenția pentru reprimarea finanțării terorismului, Convenția împotriva corupției, Ghidul internațional pentru prevenirea criminalității și pentru răspunsurile justiției penale cu privire la traficul de bunuri culturale și alte infracțiuni conexe.

UNODC lucrează în strânsă colaborare cu partenerii săi, precum Organizația Internațională de Poliție Criminală (INTERPOL), Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), Institutul Internațional pentru Unificarea Dreptului Privat (UNIDROIT), Organizația Vamală Mondială (WCO), Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și Consiliul Internațional al Muzeelor (ICOM), pentru a sprijini statele membre să își consolideze cadrele juridice naționale, să își dezvolte capacitatea de aplicare a legii și autoritățile judiciare, precum și să își dezvolte instrumente destinate consolidării capacității de răspuns la acest fenomen criminal.

Iată câteva dintre domeniile în care comunitatea internațională ar trebui să lucreze în viitor pentru a aborda traficul ilicit de bunuri culturale, inclusiv finanțarea terorismului:

a. Creșterea gradului de conștientizare cu privire la conexiunea dintre terorism și artefacte culturale ilegale;
b. Amendarea și consolidarea complementarității măsurilor civile, administrative și penale;
c. Asistarea serviciilor de aplicare a legii și de urmărire penală pentru efectuarea urmăririlor penale;
d. Sublinierea importanței unei cooperări mai strânse cu societatea civilă, inclusiv promovarea comerțului responsabil, codurilor de conduită, dar și sensibilizarea părților implicate și stabilirea unor niveluri mai ridicate de verificare;
e. Crearea bazelor de date naționale privind patrimoniul cultural, inclusiv artefacte culturale din teren, și anume din afara muzeelor;
f. Informarea serviciilor de aplicare a legii și de urmărire penală despre beneficiile potențiale obținute din schimbul de informații despre modus operandi și consolidarea mecanismelor de cooperare internațională.

Statutul și protejarea siturilor de patrimoniu pe timp de conflict

Profesorul J. Patrick Rhamey Jr. ne prezintă perspectiva sa academică asupra rolului desemnărilor culturale UNESCO în obținerea statutului de către state pe scena politică internațională, ceea ce poate conduce la un efect de creare a păcii.

J. Patrick Rhamey Jr., Dr., Profesor asociat, Departamentul de Studii Internaționale și Științe Politice, Institutul Militar din Virginia, Statele Unite ale Americii

În mod tradițional, studiile politicii internaționale se concentrează aproape exclusiv pe putere: potențialul statelor de a-și exercita forța unul asupra celuilalt. Din ierarhia capacităților militare și economice s-a crezut că derivă autoritate în politica internațională și deci ordine, unde ordinea și pacea există doar prin amenințarea cu vătămare de către cei mai puternici. Alte preocupări pentru state și națiuni, cum ar fi implicarea economică, dezvoltarea instituțională sau drepturile omului, au fost secundare acestor considerente de putere. Cu toate acestea, cercetările recente demonstrează ceea ce mulți diplomați și multe instituții internaționale au știut de ceva timp: conduita politicii internaționale este mult mai complicată decât ar putea sugera logica puterii concentrice a Războiului Rece. Deși puterea și autoritatea pot fi concepte interconectate, acestea nu se suprapun perfect. În mod similar, atunci când își cântăresc opțiunile de politică externă, statele nu iau în considerare doar capacitatea militară sau economică a celuilalt, ci și contextul normativ al statului, istoricul, intențiile, poziția geografică, cultura și tipul de regim. Puterea nu este decât o fațetă a unui sistem complex de indici pe care statele îi folosesc pentru a-și determina poziția relativă în ierarhia internațională și, prin urmare, rolul și autoritatea lor.

Rolul și autoritatea statelor cad, în mare măsură, sub incidența etichetei de „statut" sau poziție socială în contextul sistemului internațional. Statutul pe care statele îl au sau îl caută este legat în mare parte de capacitățile lor militare și economice. Dar depășește acești indicatori tangibili de putere pentru a include și aspecte ale poziției sociale legate de norme, valori, încredere și respect. Statele pot acorda un respect mai mare altor state cu care au avut unele neînțelegeri istorice sau culturale, care împărtășesc tipul lor de regim sau valorile politice ori, în mod alternativ, își asumă responsabilități funcționale importante în sistemul internațional, precum soluționarea litigiilor violente sau găzduirea instituțiilor internaționale. Existând în afara capacităților materiale, statutul poate completa aspectele tangibile ale puterii pentru a le face mai eficiente. Cu alte cuvinte, statele care au un statut ridicat, astfel respectate de ceilalți actori din sistemul internațional, sunt luate în serios mai mult în utilizarea de putere militară și economică și, prin urmare, vor avea mai multe șanse de a-și atinge obiectivele politice.

Acest concept de statut își are originile în teoria identității sociale din domeniul psihologiei. În teoria identității sociale, actorii folosesc indicatori și semnale pentru a evalua grupul social corespunzător, poziția lor în cadrul acelui grup și poziția grupului lor față de ceilalți. Într-un exemplu evident, cercetarea inițială a statutului de către Henri Tajfel a folosit conceptul de militari, unde există indicatori clari privind poziția ocupată (uniforme, steaguri etc.) și indicații la fel de evidente ale poziției în cadrul grupului social (grad militar). Deși politica internațională este poate la fel de relevantă pentru teoriile organizării sociale ca și politica interpersonală și internă, semnalele pentru a indica poziția socială între actori nu sunt atât de ușor disponibile ca în exemplul militar al lui Tajfel. Prin urmare, statele trebuie să caute să utilizeze semnalele, trebuie să identifice grupurile lor, unde se află în interiorul lor și să evalueze comportamentele și acțiunile altora folosind aceste caracteristici. Pentru ca acești indicatori să fie clar înțeleși având natură socială și normativă, ei trebuie să existe separat și în afara indicatorilor tipici de capacități, cum ar fi dimensiunea economiei sau a armatei.[1]

Marile puteri, de exemplu, dețin capacități militare și economice unice în comparație cu majoritatea celorlalte state și li se acordă, de asemenea, recunoașterea ca lideri în sistemul internațional de către membrii sistemului. Cu toate acestea, nu toate marile puteri primesc același statut și care nici nu se potriveste perfect cu capacitățile lor materiale. Atunci când statutul unei mari puteri se abate de la capacitatea ei, există consecințe clare asupra comportamentului acesteia. Marile puteri care primesc un statut mai mare decât capabilitățile lor sugerează că ar merita devin mediatori, jucând un rol primordial în înființarea instituțiilor internaționale și facilitând cooperarea. Cei care primesc mai puțin decât merită sunt predispuși la violență, utilizându-și forța militară pentru a-și demonstra puterea față de ceilalți și pentru a-și semnala nemulțumirea față de autoritatea acordată în prezent. În ambele cazuri, mecanismul cauzal nu este puterea sau capabilitățile, ci statutul relativ pe care statele îl primesc de la sistemul internațional în general. [2]

Acordarea statutului internațional în politica internațională este observabil și semnificativ pentru state. În majoritatea cercetărilor care explorează empiric consecințele statutului, se măsoară recunoașterea unui stat față de altul prin acte diplomatice, în primul rând prin stabilirea misiunilor diplomatice de nivel ambasadorial, iar în unele cazuri inclusiv prin contacte de nivel mai scăzut sau vizite de stat. Deși câteva dintre cele mai puternice state își trimit ambasadorii în majoritatea țărilor, precum Statele Unite sau Franța, multe alte state au posibilități restrânse privind locațiile în care își pot trimite ambasadorii, având în vedere cheltuielile și limitările geografice ale intereselor lor. Prin urmare, acest indicator permite cercetătorilor să identifice pe cine consideră statele de o importanță mai mare. În mod obișnuit, aceasta include vecinii și partenerii comerciali din proximitate, dar statele deseori selectează dincolo de acest grup funcțional, pentru a include și o selecție mică despre care consideră că ar fi esențială pentru sistemul internațional și pentru poziția lor în sistem. Acestea pot fi state care oferă ordine și structură sistemului internațional, cum ar fi marile puteri, dar și cele cu care se împărtășește un anumit interes sau perspective importante pentru anumite chestiuni. De exemplu, în timpul Războiului Rece, statele cu sisteme politice liberale au avut tendința de a semnala preferința lor pentru Statele Unite, folosind contacte diplomatice, în timp ce o dinamică similară a existat pentru statele comuniste și Uniunea Sovietică.

Comportamentul de căutare a statutului

Statele care primesc un statut neobișnuit de ridicat sunt privite drept lideri în sistemul internațional și, adesea, răspund prin preluarea acestui rol de lider, cum ar fi rolul Statelor Unite în reconstrucția europeană după cel de-al Doilea Război Mondial. Acești actori de frunte își asumă această responsabilitate nu doar din bunăvoință, ci și pentru că asumarea rolurilor de conducere și autoritate le permit să modeleze rezultatele politice. Statele caută statutul ca recunoaștere a importanței lor, iar statele care primesc statutul preiau rolul de lider. Această conducere poate fi generală, în cazul puterilor majore, sau poate fi de natură funcțională, cum ar fi rolul unei țări precum Elveția în moderarea disputelor. În orice caz, statutul modelează comportamentele acestor state, deoarece încearcă să influențeze într-o manieră extinsă sistemul internațional.

Țările urmăresc statutul, dar pentru a-l primi cu succes trebuie să îi impresioneze pe ceilalți prin moduri diferite și în afara capacităților acestora în politica externă. Ca urmare, anumite acțiuni și locuri devin afișaje ale comportamentului de căutare a statutului, unde țările își pot demonstra importanța relativă. Un astfel de loc este Olimpiada, unde statele își demonstrează importanța prin competiția atletică, iar statul gazdă are ocazia să demonstreze cât de impresionant și important este, în timp ce se află în atenția lumii. [3] Jocurile Olimpice de la Beijing din 2008, de exemplu, au fost menționate de mulți drept introducerea Chinei în lume ca o putere globală, sugerând sofisticarea sa tehnologică, economică și culturală și semnalând nivelul de egalitate cu Statele Unite și aliații săi europeni. Procesul de pregătire și participare la jocurile olimpice nu înseamnă timp și resurse intensive doar pentru sportivi, ci și pentru sponsorii acestora. Majoritatea statelor mențin facilități atletice costisitoare, oferă sprijin economic direct sportivilor și acordă recompense monetare semnificative atunci când acești sportivi reușesc să obțină medalii. Aceste contribuții materiale demonstrează importanța pe care statele o acordă competiției, care nu are nicio relație cu indicatorii tradiționali de putere. Exemple abundă de lideri care folosesc sportivi de succes pentru a face publicitate țării lor, cum ar fi Nicolae Ceaușescu prezentând-o pe Nadia Comăneci în apariții publice, sau care folosesc succesul olimpic pentru a manifesta schimbări directe în politica internațională, așa cum politica americană a încercat să facă în urma „Miracolului de pe gheață" din 1980. Cercetările care examinează evidența empirică a relației dintre succesul olimpic și atribuirea statutului oferă rezultate clare: când

statele au performanțe mai bune decât se aștepta la evenimente sportive precum jocurile olimpice, li se atribuie un mai mare statut, sub formă de contacte diplomatice în anii următori.

Jocurile Olimpice nu sunt singurul context pe care statele îl folosesc pentru a obține statut. Procese similare sunt prezente și pentru alte evenimente relevante la nivel mondial, cum ar fi Cupa Mondială. Dar atunci când statele fac gesturi care demonstrează dorința lor de conducere, acestora li se poate atribui statut doar dacă acțiunea este bine primită. De exemplu, distribuirea ajutorului financiar extern de către state corespunde, de cele mai multe ori, cu o creștere a statutului.[4] Consecințele acestui statut afectează apoi comportamentele statelor, fie ele mari puteri sau state mai mici. Așa cum am menționat deja, acesta le poate modela comportamentul în conflict sau în dezvoltarea instituțională, dar poate influența și lucruri simple, cum ar fi poziționarea liderilor mondiali atunci când fac fotografii la întâlniri împreună, precum G-20. [5] Cercetări recente arată că un indicator mai bun al statutului este poziționarea unui lider într-o fotografie, decât aspecte ce țin de dimensiunea sau capacitățile economice.

Cum statutul poate schimba comportamentul

Statelor le pasă de atenția pe care o primesc și de evaluările statutului acestora. Se folosesc de evenimente de nivel înalt, de multe ori costisitoare, pentru a-și arăta importanța și a evita atenția negativă. Această importanță a statutului conduce apoi către concluziile din literatura de „numire și rușine". Cercetătorii au descoperit că atunci când lumina reflectoarelor internaționale strălucește asupra comportamentelor negative, în special asupra încălcărilor drepturilor omului, statele își modifica ușor comportamentul pentru a evita atenția nedorită. [6] În legătură cu politica sportului, națiunile gazdă ale evenimentelor sportive tind să nu mai aibă un comportament rigid, fie că este vorba de drepturile omului sau de daune asupra mediului.[7] Deoarece statelor le pasă de statut, ele anticipează tipul de atenție pe care ar putea-o primi și iau măsuri pentru a evita atenția negativă, dăunătoare poziției lor.

Cauza schimbării comportamentului în aceste cazuri de „numire și rușine" nu este direct legată de posibile amenințări militare sau economice. Este pur și simplu atenția negativă pe care o generează numirea și rușinea care determină schimbarea comportamentului politic. Precum în cazul cercetării privind atribuirea statutului, această literatură arată, în continuare, că majoritatea statelor caută o poziție de statut, iar atunci când această poziție de statut este amenințată de atenție negativă, ele încearcă rapid să își modifice comportamentele pentru a acționa în conformitate cu așteptările grupului de state cu statut similar.

Numirea și încurajarea

Desemnarea de sit al Patrimoniului Mondial UNESCO are consecințe importante pentru conservarea locurilor culturale și istorice, precum și pentru țările în care acestea se regăsesc. În mod direct, ajută la întreținerea și protecția locurilor esențiale naturale, istorice și culturale. Mai mult, promovarea statutului de Patrimoniu Mondial poate stimula turismul și, prin urmare, economiile locale. Mai puțin evident, deși poate la fel de important, este faptul că primirea desemnării de sit al Patrimoniului Mondial poate fi considerată un act de atribuire a statutului. Prin desemnarea de Patrimoniu Mondial, membrii comunității internaționale recunosc statul ca deținător al unei locații de o importanță majoră pentru toată umanitatea. În sfera patrimoniului cultural sau istoric, statul primește de la un organism internațional un tip de statut în acel domeniu sau ceva ce am putea numi „leadership cultural". Dacă această caracterizare

este exactă, atunci, precum în cazul participării olimpice sau al ajutoarelor externe oferite, ar trebui să ne așteptăm să observăm că statele care primesc desemnări de Patrimoniul Mondial obțin, de asemenea, un statut crescut sub formă de contacte diplomatice.

Fig. 1 ilustrează faptul că această relație empirică apare constant în timp. Pentru acele state care primesc o desemnare culturală „categoria i" pentru un sit de Patrimoniu Mondial sau care „reprezintă o capodoperă a geniului uman creator"[8], graficul indică cantitatea de statut pe care statele îl primesc în următorii cinci ani, raportat la media globală, unde statutul este măsurat sub formă de contacte diplomatice la nivel ambasadorial primite. [9] Fiecare coloană albastră reprezintă schimbarea proporțională în statut pentru deținătorul sitului de Patrimoniu Mondial în perioada de cinci ani, în comparație cu toate statele din sistem, ilustrate de coloana portocalie. În orice caz, statele care au primit o desemnare de Patrimoniu Mondial în perioada precedentă de cinci ani au primit, de asemenea, un statut mai mare decât statele din sistemul internațional în general. Chiar și pentru perioadele 1980-1985 și 1990-1995, când a existat o scădere a statutului în întregul sistem international, din cauza schimbărilor sistemice dramatice, beneficiarii Patrimoniului Mondial au menținut un nivel relativ mai bun în păstrarea statutului decât alții. [10]

Aceasta este o analiză descriptivă foarte simplă, care reprezintă doar un prim pas în înțelegerea acestei potențiale relații, dar reflectă puternic analiza econometrică existentă care explorează evenimentele sportive și ajutorul financiar menționate mai sus. UNESCO, ca instituție internațională cu apartenență largă, deține o funcție de atribuire a statutului prin capacitatea sa de desemnare. Dacă integritatea acestui proces este menținută, adică statele continuă să îl respecte și valorizeze, atunci atribuirea statutului va continua să fie o reacție la primirea desemnării de Patrimoniu Mondial. Apoi, acest statut are efectele comportamentale importante enumerate în secțiunea precedentă, incluzând o tendință către un comportament pacifist mai accentuat și o satisfacție față de status quo-ul internațional.

Dar ce înseamnă acest lucru pentru protecția siturilor? În primul rând, prezența implicațiilor politice subliniază importanța siturilor și pericolul inerent în caz de catastrofe naturale sau conflicte violente. Deși UNESCO nu are nicio funcție de a face vreun stat de rușine, Organizația are capacitatea de a evidenția Patrimoniul Mondial în Pericol. UNESCO oferă

Beneficiari ai siturilor de Patrimoniu Mondial și statutul

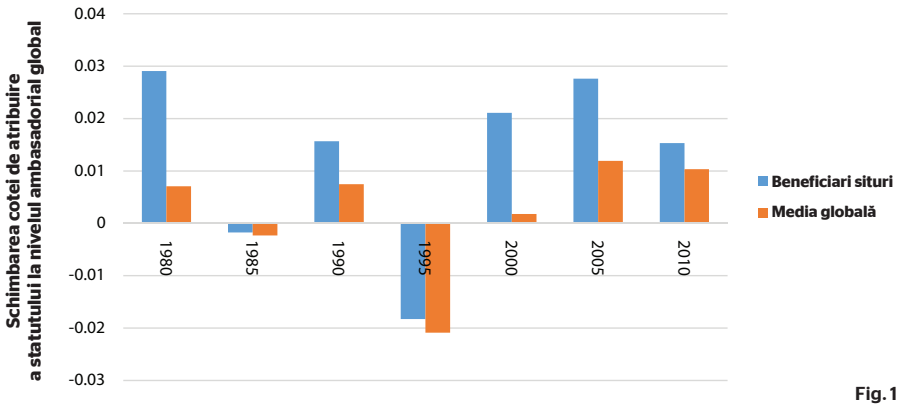

Fig. 1

atât sprijin pentru protejarea patrimoniului aflat în pericol, cât și publicitate și educarea comunității internaționale cu privire la amenințările cu care se confruntă aceste situri. În acest sens, „numește" siturile în pericol, dar nu pentru a le face de rușine, ci pentru a îndemna la un comportament proactiv spre a păstra valoarea siturilor. Am putea eticheta această funcție „numire și încurajare", deoarece Organizația încearcă să motiveze comunitatea internațională pentru a ajuta la crearea unei schimbări pozitive în cooperarea cu țara gazdă. Având în vedere implicațiile politice și importanța acestor situri de patrimoniu, aprofundarea și consolidarea acestei funcții organizaționale importante ar trebui să redea rezultate pozitive.

Consecințe, prevăzute și neprevăzute

Dacă statele țin cont de statut, iar desemnarea de Patrimoniu Mondial UNESCO este un forum prin care acestea își caută și atribuie statutul, atunci protejarea Patrimoniului Mondial este mai mult decât ceea ce trebuie făcut din perspectiva conservării sau viziunii academice, afectând și conduita de politică internațională. După cum arată cercetările asupra marilor puteri, statutul poate contribui la crearea păcii. Acest lucru leagă aspectele funcționale ale desemnării de Patrimoniu Mondial UNESCO de obiectivul aspirațional al păcii din Cartă. Mai mult, prin „numire și încurajare" statele aflate în centrul atenției vor avea un stimulent și o asistență semnificative pentru a proteja aceste situri. Cu toate acestea, conflictul violent prezintă un set unic de provocări pentru toți actorii implicați. Deoarece conflictul în interiorul unui stat generează adesea o provocare pentru controlul statului asupra teritoriului său, este posibil ca acesta să nu posede suficiente capacități pentru a-și proteja siturile de alți beligeranți.

Importanța acordată siturilor prin desemnarea ca Patrimoniu Mondial poate, de asemenea, să le transforme în ținte ale conflictului. Un sit al Patrimoniului Mondial al unui stat, atacat de un actor nonstatal care încearcă să submineze legitimitatea statului, poate reprezenta o țintă atractivă. Strategiile de distrugere a patrimoniului ca instrumente de război psihologic și cultural au fost folosite în mod repetat de către beligeranți, cum ar fi în țintirea bisericilor de către al Treilea Reich în bătălia Marii Britanii sau în cazuri mai recente de distrugere din Siria.

În mod alternativ, recunoașterea internațională a importanței Patrimoniului Mondial ar putea avea un efect de descurajare asupra potențialilor distrugători. Dacă un sit este foarte important nu doar pentru statul gazdă sau un număr mic de actori cu profil cultural comun, ci pentru întreaga lume, acest lucru îi poate determina pe cei rău-voitori să ezite în prejudicierea sitului. Deși, evident, nu este un caz de distrugere din cauza conflictului, reacția internațională la incendiul care a afectat catedrala Notre-Dame de Paris reprezintă genul de valoare globală, comună, plasată pe un sit al Patrimoniului Mondial, care are consecințe puternice, provocând un răspuns rapid în încercarea de salvare de la distrugere. Ne-am putea imagina că, dacă riscul de distrugere al Notre Dame nu ar fi fost cauzat de un accident, ci de amenințarea unui conflict violent, reacția globală rapidă și cuprinzătoare în favoarea protejării sitului i-ar fi descurajat pe actorii agresori să încerce distrugerea acestuia. Dacă un atac asupra Patrimoniului Mondial ar genera un răspuns militar sau economic din partea unor state puternice, cu siguranță riscul unui atac împotriva siturilor ar fi mult mai puțin probabil.

Tabelul din Fig.2 identifică consecințele adâncirii sau reducerii efectelor statutului Patrimoniului Mondial, atât asupra comunității internaționale, cât și asupra statului gazdă, atunci când situl se confruntă cu pericole de mediu sau cu violență politică. În mod ideal, pentru protejarea situ-

rilor împotriva instabilității politice sau a dezastrelor naturale, acestea ar trebui să fie de o valoare ridicată atât pentru sistemul internațional, cât și pentru statul gazdă. Având în vedere constatările preliminare despre cum ar putea exista o relație între desemnarea ca Patrimoniu Mondial UNESCO și statut, știrea pozitivă este că majoritatea siturilor intră în această categorie, iar atât statul gazdă, cât și comunitatea internațională caută să le asigure protecția. Acest lucru duce apoi la o dezbatere importantă de politici, dincolo de discuțiile acestui articol, dar ce acțiuni ar trebui întreprinse atunci, în special când un sit este amenințat și timpul este esențial?

Ceea ce evidențiază tabelul din **Fig.2** este că succesul în protejarea Patrimoniului Mondial necesită implicare atât din partea actorilor internaționali, cât și a celor interni. Ceea ce sugerează literatura despre statut este că, dacă desemnarea ca Patrimoniu Mondial continuă să joace un rol în atribuirea statutului, această susținere internă și externă va continua să se întâmple. Totuși, date anterioare arată că această capacitate a Patrimoniului Mondial de a conduce la acumularea de statut variază de-a lungul timpului și, așadar, nu reprezintă o garanție că procesul UNESCO va continua să servească drept un important indicator de statut și în viitor. În special, politizarea desemnării ca Patrimoniu Mondial poate determina statele să aibă o încredere mai redusă în proces ca mijloc obiectiv de identificare a patrimoniului global și a leadership-ului cultural. Dacă credința în acest proces ar fi erodată, la fel ar fi și consecințele pozitive din perspectiva politicii internaționale. Un exemplu semnificativ este schimbarea în atribuirea statutului ca răspuns la performanța olimpică, precum a fost descris anterior. Când Statele Unite au boicotat Jocurile Olimpice de vară din 1980 sau când Uniunea Sovietică a boicotat în 1984, efectul Olimpiadei ca activitate de semnalizare a statutului a părut să se deterioreze.

În cele din urmă, importanța percepută a Patrimoniului Mondial este un proces organic care începe cu educația și implicarea. Statele acordă importanță Patrimoniului Mondial, deoarece popoarele lor cred că moștenirea contează. În plus, statele trebuie să creadă că patrimoniul contează nu numai în interiorul propriilor frontiere teritoriale, ci și la nivel global, întrucât o populație dintr-o parte a lumii dezvoltă legături puternice cu întreținerea siturilor de pe cealaltă parte. Acest proces de recunoaștere și importanță populare nu doar că coincide în mod clar cu misiunea UNESCO, dar este cel mai probabil forța politică motrică din spatele acțiunilor întreprinse de state, atât mari, cât și mici, pentru a proteja Patrimoniul Mondial in lume.

Ca atare, poate unul dintre cele mai eficiente instrumente la dispoziția UNESCO este turismul. Îngrijorările legate de supra-turism ar trebui luate în serios și nu intenționez să sugerez că tot turismul este unul bun. Cu toate acestea, cel mai eficient mod pentru ca o persoană să se informeze despre importanța unui sit și să dezvolte un atașament față de acesta, este experimentarea directă a sitului. Turismul poate fi un pericol pentru Patrimoniul Mondial, dar este, de asemenea, poate cel mai valoros mijloc de sprijin. Prin atașamentul dezvoltat într-o experiență turistică, nu numai că Patrimoniul Mondial devine mai apreciat de comunitatea globală, dar importanța unui sit pentru public îi motivează pe liderii politici să îi asigure protecția.

		IMPORTANȚA PENTRU COMUNITATEA INTERNAȚIONALĂ	
		Ridicată	**Scăzută**
IMPORTANȚA PENTRU STATUL GAZDĂ	**Ridicată**	Amenințările de mediu vor fi confruntate atât de statul gazdă, cât și de comunitatea internațională. În cazul conflictelor violente, cei care ar putea provoca daune sitului sunt descurajați, în ciuda potențialului atractiv de țintă a sitului, datorită probabilității unui răspuns ferm din partea terților pentru asigurarea protecției sitului.	Amenințările de mediu vor fi cel mai probabil confruntate de statul gazdă. Însă, este posibil ca situl să fie vizat de actori non-statali aflați în conflict cu statul, care doresc să îi prejudicieze simbolurile culturale sau naționale.
	Scăzută	Amenințările interne de mediu și climă vor fi mai puțin probabil să fie ameliorate de către statul gazdă. Amenințările conflictelor violente, provocate de actori non-statali, sunt mai puțin probabile, având în vedere importanța redusă a sitului pentru stat și importanța ridicată pentru comunitatea internațională.	Situl este puțin probabil să fie vizat în conflict, dar, de asemenea, puțin probabil să fie conservat pe plan intern. Dar este improbabil ca siturile fără importanță pentru actori internaționali sau interni să fie înscrise pe Lista Patrimoniului Mondial.

Fig. 2

Referințe

[1] See Volgy, Thomas J., Renato Corbetta, Keith A. Grant and Ryan G. Baird, eds. 2011. Major Powers and the Quest for Status in International Politics. London: Palgrave Macmillan.

[2] Corbetta, Renato, Thomas J. Volgy, and J. Patrick Rhamey Jr. 2013. "Major Power Status (In)Consistency in international Relations." Peace Economics, Peace Science and Public Policy 19(3): 291-307.

[3] Rhamey, J. Patrick Jr and Bryan R. Early. 2013. "Going for the Gold: Status-Seeking Behavior and Olympic Performance." International and Area Studies Review 16(3): 244-261.

[4] Bezerra, Paul, Jacob Cramer, Megan Hauser, Jennifer L. Miller, and Thomas J. Volgy. 2015. "Going for the Gold versus Distributing the Green: Foreign Policy Substitutability and Complementarity in Status Enhancement Strategies." Foreign Policy Analysis 11(3): 253-272.

[5] Lundgren, Magnus. 2018. "Taking Center Stage: Decoding Status Hierarchies from Group Photos of European Leaders." European Union Politics. 19(4): 549-569.

[6] Hafner-Burton, Emilie M. 2008. "Sticks and Stones: Naming and Shaming the Human Rights Enforcement Problem." International Organization 62(4): 689-716.

[7] Bowersox, Zack. 2018. International Sporting Events and Human Rights: Does the Host Nation Play Fair? Lanham: Lexington Books; Cisneros, Elias, Sophie Lian Zhou, and Jan Borner. 2015. "Naming and Shaming for Conservation: Evidence from the Brazilian Amazon." PLoS ONE 10(9): e0136402.

[8] https://whc.unesco.org/en/criteria/

[9] Rhamey, J. Patrick Jr., Kirssa cline, Nicholas Thorne, Jacob Cramer, Jennifer L. Miller, and Thomas J. Volgy. 2013. "Diplomatic Contacts Database (DIPCON)." Tucson, AZ: School of Government and Public Policy, University of Arizona (Version 3.0).

[10] States experiencing an ongoing war were removed from the analysis given the contextual effects of violent conflict.

Cum ar putea comunica UNESCO efectele schimbărilor climatice asupra siturilor de Patrimoniu Mondial?

Steven Decraene, jurnalist - corespondent pentru afaceri internaționale, Televiziunea Publică Belgiană

Din ce în ce mai multe situri ale Patrimoniului Mondial UNESCO sunt afectate de consecințele schimbărilor climatice. Acele situri afectate ale Patrimoniului Mondial pot ajuta la colectarea și schimbul de informații despre schimbările climatice, așadar rolul lor trebuie făcut public.
Pentru a atrage atenția asupra acestui subiect, UNESCO trebuie să comunice direct cu publicul larg. Dar cum poate UNESCO face aceasta?
În primul rând, schimbările climatice sunt pe agenda presei de oriunde din lume. Subiectul este considerat a fi atractiv, deoarece este unul relativ recent, ce prezintă predicții dramatice. Datele legate de schimbările climatice se bazează pe cercetări științifice, dar încă mai provoacă multe emoții. Dezbaterea publică este foarte aprinsă și tinde să divizeze oamenii în categorii de credincioși și necredincioși. Important de remarcat este faptul că dezbaterea privind schimbările climatice ține de viitorul nostru comun. Nu vizează doar viitorul Europei sau al Statelor Unite, ci al întregii lumi. Tânăr sau bătrân, bărbat sau femeie, alb sau de culoare, toată lumea este implicată și subiectul îi privește pe toți. Dar schimbările climatice sunt, de asemenea, un subiect dificil de comunicat. Problema este grea de înțeles: trebuie studiate multe date, rapoarte științifice și rezultate ale cercetărilor. Dar ce date sau rapoarte științifice sunt veridice și care au fost fabricate de părți interesate, cum ar fi grupurile de lobby ale companiilor petroliere? Pericolul de a fi indus în eroare se află la orice colț. Iar oricine raportează despre schimbările climatice trebuie să fie conștient de natura conflictuală a acestui subiect: discuția ar putea fi transformată cu ușurință într-un monolog între credincioși și necredincioși, ca urmare a interferenței umane.

Așadar, dacă UNESCO dorește să realizeze știri privind efectele schimbărilor climatice asupra siturilor Patrimoniului Mondial, nu trebuie doar să întocmească studii și rapoarte pentru instituții sau mediul academic, ci trebuie să îi atragă și pe reporterii principalelor mijloace mass-media. Pentru a atrage atenția publicului, trebuie să selectați faptele potrivite, să le transmiteți cu exactitate și, nu în ultimul rând, într-un mod captivant.
Cifrele, datele și graficele funcționează pentru reviste precum Economist, dar pentru televiziune, radio și știrile online rapide, publicul se așteaptă la figuri umane și informații de bază. Dacă selectați o figură umană, puteți avea un efect mai mare asupra privitorului, ascultătorului și cititorului. Veți face o conexiune.
Oferind povestirii dumneavoastră date de referință, veți oferi o direcție publicului vizat. Linia de bază va dicta ce anume este important de știut.
Într-o lume mediatizată, în care fiecare fragment online solicită atenție, un mesaj puternic, îndrăzneț și clar va ieși mereu în evidență. Așadar, adevărul trebuie păstrat simplu și direct. Acest principiu KISS (Keep It Simple, Stupid) va ajuta la îndepărtarea pericolelor raportării faptelor privind schimbările climatice. Feriți-vă de știrile false, adică de oameni care vor în mod deliberat să transmită povești false! Păstrați controlul asupra surselor și comunicării! Nu permiteți altor părți interesate să comunice în locul UNESCO când vine vorba de efectele schimbărilor climatice asupra siturilor Patrimoniului Mondial! Încercați să vă feriți de mesajele polarizate, deci alegeți-vă figurile umane și liniile de bază cu înțelepciune! De exemplu, dacă doriți să comunicați despre un sit al Patrimoniului Mondial din Mexic printr-un Ambasador al Bunăvoinței, selectați un cetățean mexican care este respectat pentru profesionalismul său într-un anumit domeniu și care nu este încă pătat de discuții politice.
În cele din urmă, alegeți-vă luptele. Nu comunicați cu privire la toate aspectele schimbării climatice asupra fiecărui sit posibil al Patrimoniului Mondial, ci concentrați-vă pe principalele efecte și pe cel mai reprezentativ sit pentru a proba aceste dovezi. Odată ce UNESCO a făcut această alegere despre ce efecte ale schimbărilor climatice, ce sit al Patrimoniului Mondial și ce ambasador vor comunica acea linie de bază simplă și convingătoare, repetați-o pe multe platforme. Succesul va fi al dumneavoastră.

Unul dintre punctele forte ale „HeRe – Heritage Revivals – Heritage for Peace" este că aduce împreună părți variate, interesate de conservarea patrimoniului. Mass-media este crucială în efortul nostru colectiv de a proteja siturile culturale și naturale. Să citim perspectiva unui jurnalist cu privire la modul în care UNESCO poate crește nivelul de conștientizare despre una dintre cele mai presante amenințări actuale la adresa patrimoniului la nivel mondial.

Serviciul de voluntariat Kulturweit și impactul său asupra siturilor desemnate UNESCO

Statele membre au dezvoltat inițiative de succes pentru a aduce publicul mai aproape de desemnările UNESCO. De exemplu Kulturweit, serviciul de voluntariat internațional al Comisiei germane pentru UNESCO, creează oportunități pentru tineri de a experimenta situri culturale și naturale UNESCO din întreaga lume, lărgindu-le perspectiva într-o manieră durabilă!

Johanna Wahl, coordonator de proiect Kulturweit, Comisia Națională a Germaniei pentru UNESCO

Kulturweit este un serviciu de voluntariat internațional în cadrul relațiilor culturale externe și politicii de educație ale Germaniei. Ca serviciu de voluntariat al Comisiei germane pentru UNESCO, Kulturweit oferă tinerilor adulți cu vârste cuprinse între 18 și 26 de ani o percepție și un sens mai bune a responsabilității lor globale.

În timpul serviciului de voluntariat, voluntarii se implică direct în instituții culturale, educaționale și, cel mai recent, legate de natură din întreaga lume. Fie că asistă la o oră de germană la Școala Europeană din Tiflis, fie în cadrul unui program cultural la Institutul Goethe din Hanoi, fie la un centru de informare al Serviciului German de Schimb Academic din Bogotá sau la un birou al Sitului Patrimoniului Mondial și Rezervației Biosferei "Peșterile Škocjan" din Slovenia, voluntarii Kulturweit din Germania sunt implicați activ cu partenerii noștri timp de șase sau doisprezece luni în țările din sudul globului, estul Europei și CSI. Pe timpul stagiului lor, toți voluntarii sunt susținuți financiar de către Oficiul Federal Extern German - în acest fel Kulturweit este deschis tuturor tinerilor. Trei seminarii (seminarul de pregătire, seminarul la jumătatea perioadei și seminarul de evaluare) asigură asistența educațională necesară voluntarilor pe durata petrecută în străinătate.

Serviciul voluntar pentru cultură Kulturweit a fost lansat de Comisia Germană pentru UNESCO în urmă cu zece ani. În 2019, pentru prima dată în zece ani, Kulturweit poate oferi adulților tineri oportunitatea de a face voluntariat în siturile naturale ale Patrimoniului Mondial UNESCO, Rezervațiile Biosferei UNESCO și Geoparcurile Globale UNESCO din țările africane, asiatice, latino-americane și sud/est europene. În timpul serviciului lor de voluntariat pentru natură, tinerii află mai multe despre relația strânsă dintre om și natură și câștigă șase luni de experiență în dezvoltarea durabilă și managementul Patrimoniului Mondial. Activitățile voluntarilor includ educația pentru dezvoltare durabilă cu tinerii, sarcini administrative, cercetare și relații publice, lucrul cu comunitățile locale și activități practice în aer liber, cum ar fi plantarea copacilor sau menținerea căilor de drumeție.

Voluntarii își extind perspectiva asupra contextelor globale și condițiilor de viață și de muncă diferite, în timp ce participă la un serviciu voluntar. Experiențele noi și abilitățile îmbunătățite permit voluntarilor, la întoarcerea lor, să pledeze pentru deschidere în cadrul societății germane. Prin aceasta, Kulturweit inițiază procese de învățare și oferă perspective durabile.

© Comisia Germaniei pentru UNESCO/Till Budde

Kulturweit vizează dezvoltarea personalității și competențelor tuturor participanților într-o lume globalizată, precum și creșterea interesului adulților tineri în implicarea civică pentru o societate activă. Mai mult, serviciul de voluntariat are drept scop transmiterea unei imagini moderne și distinctive a Germaniei, precum și răspândirea imaginilor caracteristice țărilor implicate înapoi în societatea germană. Accentul se pune pe experimentarea personală a unor subiecte majore UNESCO într-un context internațional. Prin contribuția la activitatea siturilor desemnate UNESCO, voluntarii dezvoltă un sentiment de proprietate pentru moștenirea noastră comună. Scopul este de a contribui la o coexistență pașnică a oamenilor și societăților din întreaga lume.

După serviciul de voluntariat, absolvenții Kulturweit fac parte dintr-o rețea puternică de alumni. În cadrul activităților alumnilor Kulturweit, voluntarii pot alege subiecte de interes și pot dezvolta proiecte în comun. Pe baza convingerii că păstrarea pe termen lung a moștenirii noastre comune nu poate fi realizată decât prin sensibilizarea și abilitarea generațiilor tinere, Comisia Germaniei pentru UNESCO oferă diferite programe de formare pentru alumni. Cu o pregătire avansată pe teme precum concepte de seminarii și facilitare, educația pentru dezvoltare durabilă și comunicarea Patrimoniului Mondial, oportunitățile se întind cu mult peste serviciul voluntar. De interes în acest context este programul de pregătire de doi ani pentru alumni Kulturweit în domeniul comunicării Patrimoniului Mondial.

Prin diferitele sale măsuri, Kulturweit se implică în promovarea unei societăți deschise, în conformitate cu UNESCO. Un proces pe tot parcursul vieții în dezvoltarea personalității în ceea ce privește cultura, educația și sustenabilitatea este principalul obiectiv. Un alt aspect cheie este învățarea unei abordări etice orientate către valorile păcii, drepturilor omului și justiției. Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Organizația Națiunilor Unite, este fundamentul activității UNESCO, a Comisiei sale germane și a Kulturweit. Serviciul voluntar contribuie la crearea unei societăți incluzive și deschise.

Obiecte confecționate din piatră. Moștenirea intangibilă a Geoparcurilor Globale UNESCO

Alexandru Andrășanu, Profesor asociat,
Director Geoparcul Global UNESCO „Țara Hațegului”

În cadrul întâlnirii „HeRe – Heritage Revivals - Heritage for Peace” de la București, la sediul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO a fost organizată expoziția „Obiecte confecționate din piatră”, o poveste antropologică în care sunt prezentate obiecte realizate din roci și minerale locale din 32 de geoparcuri din Europa, ce sărbătorește geodiversitatea și rolul său în conturarea identității locale. Am dorit să arătăm bunele practici ale Programului Geoparcurilor Globale UNESCO din România, reprezentat de Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului, și să inspirăm alte desemnări UNESCO, precum siturile Patrimoniului Mondial, să dezvolte inițiative similare sau să se alăture celor actuale.

Comunitățile umane au folosit rocile pe care le-au găsit pe teritoriile lor pentru a produce unelte, materii prime, ceramică, bijuterii, obiecte simbolice sau pentru a exploata resurse utile. Fiecare teritoriu are propria sa geodiversitate și fiecare comunitate și-a dezvoltat propriul mod de a-și folosi rocile. O modalitate fascinantă de a exprima legătura dintre Om și Pământ este de a descoperi și a spune poveștile ascunse ale obiectelor realizate din materii prime, roci și minerale.

În cadrul proiectului Interreg Danube GeoTour, cofinanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Instrumentul pentru Asistență la Preaderare (IAP), o expoziție permanentă de obiecte realizate din piatră a fost concepută pentru a interpreta dialogul continuu dintre Om și Pământ.

Povestea geologică se referă la procesele naturale care duc la formarea unor tipuri de roci și minerale specifice. Milioane sau sute de milioane de ani separă originea materiilor prime de momentul în care oamenii le-au folosit pentru a crea obiecte. Povestea antropologică dezvăluie modul în care comunitățile locale au folosit resursele geologice pentru a crea obiecte decorative și/sau funcționale care le exprimă apartenența și identitatea unică. Povestea socială privește impactul producției de obiecte diverse asupra culturilor și economiilor la scară locală, națională sau chiar globală.

O expoziție itinerantă combină poveștile despre folosirea pietrei cu moștenirea geologică a geoparcurilor din cadrul Rețelei Europene a Geoparcurilor. Dezvăluie modul în care ingeniozitatea umană, folosind materiale geologice, a produs obiecte legate de culturi specifice și a creat industrii locale, regionale sau internaționale cu impact socio-economic. Evidențiază modul în care aceste practici și industrii s-au dezvoltat, s-au stins sau sunt încă vii într-un context socio-economic nou.

DESPRE GEOPARCUL GLOBAL UNESCO ȚARA HAȚEGULUI

Situat în sud-vestul Transilvaniei, Geoparcul Global UNESCO Țara Hațegului a fost creat ca un proiect la firul ierbii de un consorțiu de universități, administrații locale, instituții locale și naționale, coordonat de Universitatea din București. A devenit Geoparc Global în 2005 și a fost revalidat în 2008, 2010 și 2014. În 2015, a fost desemnat ca Geoparc Global UNESCO, fiind revalidat în 2018. Universitatea din București gestionează desemnarea UNESCO.

Sarcinile principale sunt protejarea patrimoniului local, consolidarea potențialului de dezvoltare a regiunii și consolidarea identității locale. Geoparcul oferă un cadru pentru dezvoltarea unei destinații turistice mai puțin convenționale, cu accent pe promovarea geodiversității, biodiversității, moștenirii culturale și pe dezvoltarea geoeducației și geoproduselor.

Echipa geoparcului utilizează o abordare inovatoare pentru dezvoltarea unei infrastructuri pentru geoturism și educație, bazată pe resurse geologice iconice și pe moștenirea intangibilă care se dezvăluie de generații. De la început, analizele de cercetare au indicat necesitatea unui parteneriat puternic cu școlile locale. În ultimii cinci ani, s-au dezvoltat noi instrumente și structuri educaționale: pachete educaționale, rețeaua de geoparcuri EDU, cluburi de exploratori din 12 școli locale și programul de voluntariat pentru geoparc. Programul ”Voluntari pentru Geoparc” își propune să implice tinerii în calitate de parteneri ai geoparcului, să le îndeplinească nevoile de recunoaștere socială a abilităților și creativității și să le susțină dezvoltarea personală și profesională.

În Geoparcul Global UNESCO Țara Hațegului, poveștile despre dinozaurii pitici din Transilvania, despre pământ, natură și oameni, au fost dezvoltate sub formă de geoproduse, puse la dispoziție într-o rețea de centre de vizitare și locații desemnate drept „Case ale Geoparcului” și „DinoStop-uri”. Pe baza cercetărilor științifice, subiecții selectați cu intenția de a conecta știința și arta includ: dinozauri, vulcani, patrimoniu intangibil, roci, arhitectură locală, oameni și peisajul rural. Pentru fiecare subiect, au fost create mici, unice centre de vizitare, numite „case”: Casa Geoparcului, Casa Științei și Artei, Casa Dinozaurilor Pitici, Casa Vulcanilor, Casa Tradițiilor și Casa Pietrelor. Aceste case și alte bunuri istorice, naturale și culturale sunt legate prin trasee tematice, permițând vizitatorilor să descopere zona.

Geoprodusele sunt produse fabricate local, corelate activităților geoparcului și sunt simboluri ale patrimoniului geologic și cultural local. Ca bunuri comercializabile, acestea introduc produsele și artizanatele locale drept obiecte culturale pentru turiști și contribuie, de asemenea, la creșterea cunoștințelor publicului despre geologie. Conceptul de geoproduse este un element cheie al organizării geoparcului, adesea asociat cu misiunea geoparcului pentru dezvoltarea socio-economică.

© Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării

Rezervația Biosferei Delta Dunării

Delta Dunării, o tânără formațiune de relief în continuă consolidare, reprezintă una dintre cele mai importante regiuni turistice ale României, prin originalitatea peisajului său (relief, apă, vegetație, faună) și a așezărilor umane.

La sfârșitul celor 2860 km parcurși, de la izvoare (Donaueschingen - Pădurea Neagră din Germania) până la Marea Neagră (vechiul Pontus Euxinus), Dunărea construiește de peste 12.000 de ani una dintre cele mai frumoase delte din Europa și din lume. Chiar dacă se află pe locul doi în Europa (după Volga) și pe locul 22 la nivel global, pentru bogăția peisajului și faunei sale, unde păsările sunt elementul cel mai semnificativ, Delta prezintă un interes special din toate punctele de vedere: științific, turistic și chiar economic.

Deținând Diploma Europeană a Ariilor Protejate (din 2000), valoarea patrimoniului natural al Deltei Dunării este recunoscută la nivel internațional: ca sit al Patrimoniului Mondial UNESCO (din 1991), ca parte a Programului UNESCO „Omul și Biosfera" (MAB, din 1990), ca sit RAMSAR - zonă umedă deosebit de importantă pentru păsările de apă (din 1991), ca sit Natura 2000 (din 2007).

Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării a fost înființată în 1990 pentru a implementa măsurile de management necesare asigurării conservării patrimoniului natural și dezvoltării durabile a regiunii.

Echipa Comisiei Naţionale a României pentru UNESCO

Ani Matei, Secretar - General
sg@cnr-unesco.ro

Iulia Jugănaru, Director Economic & Manager Parteneriate
iulia.juganaru@cnr-unesco.ro

Iris Constantin, Expert, Manager proiect *HeRe* & editorul publicaţiei
iris.constantin@cnr-unesco.ro

Daniela Popescu, Expert
dpopescu@cnr-unesco.ro

Cristina Butescu, Expert
cnr@cnr-unesco.ro

Cristina Molea, Asistent Secretariat
cristina@cnr-unesco.ro

Voluntari *HeRe*

Daria-Alexandra Bădescu
Andreea-Florentina Mircia
Alexandra Cojocaru
Richard Antonio Jugănaru
Raluca Maria Florea
Mircea-George Morar
Robert Jugănaru
Nicoleta Beatrice Fundăneanu

Opiniile exprimate în articolele transmise de participanţii la proiect sunt cele ale autorului/ autorilor şi nu reprezintă neapărat opiniile UNESCO sau ale Comisiei Naţionale a României pentru UNESCO.

Mulţumim partenerilor noştri care susţin proiectul „HeRe – Heritage Revivals - Heritage for Peace”:

TVR

ROMANIA
Comisia permanentă comună a Camerei Deputaţilor şi Senatului pentru relaţia cu UNESCO
ROMÂNIA SENAT

PEUGEOT | CITROËN | DS AUTOMOBILES
TRUST MOTORS
IMPORTATOR OFICIAL

Mulțumiri speciale partenerului nostru de mobilitate, Trust Motors.